

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 157 (13.987)

Trst, nedelja, 18. avgusta 1991

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

primorski dnevnik

Posebni odposlanec ES Wijnaendts za mednarodno mirovno konferenco

Na Hrvaškem ni miru

Vojška »umirila«
obe strani v Okučanih - Srhhljivi TV posnetki iznakaženih trupel
hrvaških civilistov - V torek morda začetek konkretnih pogovorov za rešitev krize

Predsedstvo Jugoslavije zahteva spoštovanje premirja

BEOGRAD — Včeraj zvečer se je na zahtevo hrvaške vlade na izrednem zasedanju zbralo jugoslovansko zvezno predsedstvo, na katerem so proučili predvsem položaj, ki je nastal po očitni prekinitvi premirja na Hrvaškem, in še posebej v Okučanih. Na zasedanju so bili prisotni vsi člani predsedstva razen podpredsednika Kostića, ki vodi komisijo za nadzor premirja in je bila na obisku v Baranji in Slavoniji.

Predsedstvo zahteva takojšnjo prekinitev spopadov in striktno spoštovanje premirja in sprejetih obveznosti. Da bi to dosegli bo takoj začela z delom skupina za nadzor prekinitve ognja, s čimer se je strinjala tudi hrvaška vlada. Tudi od komisije za nadzor premirja predsedstvo zahteva bolj intenzivno delo, da bi v sodelovanju s hrvaško vlado in vsemi vpletenimi stranmi zagotovili pogoje za spoštovanje prekinitve ognja. Delovna skupina komisije bo tudi obiskala Okučane.

Predsedstvo je tudi obžalovalo napad na helikopter s tujimi opazovalci in s tem v zvezi ukazalo preiskavo, da bi ugotovili okoliščine, ki so privedle do tega incidenta.

včeraj poročali tudi iz Zadra, kjer naj bi zvečer prišlo do streljanja, v katerem je ena oseba izgubila življenje. Spopad pa se seli tudi proti Bosni in Hercegovini. Včeraj dopoldne so že postavili barikade na mostu med Staro Gradiško na hrvaški in Bosansko Gradiško na bosanski strani Save. Tanjug poroča, da naj bi mupovci streljali z mitraljezom na letalo JA, kasneje pa naj bi vojaška letala bombardirala položaje hrvaških enot. Hrvaški radio je s tem v zvezi poročal, da so letala bombardirala policijsko postajo v Stari Gradiški.

Hrvaške oblasti so včeraj tudi odločno obsojale napad na helikopter z misijo tujih opazovalcev, predsednik Tudjman pa se je pogovarjal tudi s posebnim odposlancem ES, Nizozemcem Wijnaendtsom. Ta je kasneje na tiskovni konferenci povedal, da je ES pripravljena pomagati Jugoslaviji in predlagati sklic mednarodne konference za rešitev jugoslovanske krize, pri čemer pa je postavil dva pogoja ES: nespremenljivost notranjih meja Jugoslavije z uporabo sile in absolutno spoštovanje pravic narodnostnih manjšin.

Na pogovorih med Tudjmanom in Wijnaendtsom je bilo tudi dogovorjeno, da bo hrvaški predsednik sodeloval na zasedanju razširjenega zveznega predsedstva v torek in sredo, ko naj bi se končno le začeli pogovarjati o bodoči ureditvi na ozemlju sedanje Jugoslavije, kar tudi ves čas zahtevata dvanajsterica in KVSE.

Kapetan Dragan, vodja srbskih »prostovoljcev«
(AP)

Pomilostitev Renata Curcia na seji vlade in parlamenta

RIM — O vprašanju pomilostitve Renata Curcia bosta razpravljali prve dni septembra vlada in poslanska zbornica. Tako napoveduje tiskovna nota predsednice zbornice Nilde Iotti, ki soglaša z že izraženo potrebo nekaterih parlamentarcev, da se o ustavno in politično tako pomembni odločitvi izrečejo tudi poslanci in da se vlada opredeli za avtonomno stališče. Ker jo je ministrski predsednik Andreotti informiral, da se bo vlada soočila s tem vprašanjem prve dni septembra, se bo kot predsednica poslanske zbornice takoj po tej seji zavzela, da skliče ustavno in pravosodno komisijo, zaključuje tiskovna nota predsedstva poslanske zbornice.

Pomilostitev ideologa Rdečih brigad torej še vedno buri poletne duhove, pravzaprav bi rekli, da postaja iz dneva v dan bolj vroče vprašanje. Zaslugo za to nosi v prvi vrsti predsednik Cossiga, ki dan za dnem svoje zavzemanje za Curciovo svobodo obogati z novimi komentarji. Na včerajšnjem srečanju z novinarji na Pian del Cansiglio, kjer naj bi bil na počitnicah, se je lotil tudi predsednika KD De Mita, ki je zjutraj javno izjavil, da je treba o zadevi Curcio razmisлити brez improvizacij in besedičenja. Cossiga se je ob te izjave obregnil, češ da je sam, čeprav z besedičenjem, sprožil javne razprave o žgočih aktualnih vprašanjih, De Mita pa o nobenem. Morda tudi zato, ker ni imel nobene vloge v boju proti terorizmu, je dejal Cossiga, ki je še pozval De Mito, naj ne istoveti Italije z rodnim Nuscom. O Martellijevih izjavah pa je dejal, da jih kratkotalno ne razume. »Ko sem govoril z njim, sem razumel, da se strinja z mano, očitno pa nisem tako inteligenten kot De Mita, ki ga je očitno pravilno tolmačil«, je pribil Cossiga.

Toda resnici na ljubo ostaja njegov predlog, da bi s pomilostitvijo Curcia simbolično položili kamen na določeno obdobje italijanske zgodovine, osamljen. Proti temu so se včeraj izrekli predstavniki MSI, PRI, PLI, PSDI, po Curciovem pismu časopisom, pa so sorodniki žrtev terorizma še zaosttrili svoj protest proti Curciovi izpustitvi iz zapora.

Prisilni povratek je presenetil več kot dva tisoč spečih beguncev včeraj zarana Končana je iluzija o boljšem življenju: s policijsko akcijo vsi Albanci v Tirani

RIM — Iluzija albanskih beguncev, da so se z vztrajanjem v peklju barijskega stadiona približali snu o boljšem življenju v Italiji, je trajala le 48 ur. Včeraj zjutraj ob zori se je namreč v vseh 14 deželah, kjer so jih sprejeli, začela pravcata policijska akcija, katere cilj je bil, čimprej prepeljati vse Albance v Tirano. Glavna aduta tega »blitza«
sta bila tajnost in hitrost: ob koordinacijskem delu prefektur so policijski agenti, karabinjerji in finančni stražniki ob 4. uri potrkali na vrata kasarn, šol, hotelov, zavetišč in sredi spanja napovedali beguncem, da imajo četrt ur časa, da se pripravijo na odhod. Ponekod so jim zatrdili, da odhajajo v Rim pred kontrolno komisijo, drugje, kot v Furlaniji, pa so v pričakovanju odpora prej obkolili kasarno. Toda pravega odpora ni bilo nikjer: ko so Albanci razumeli, da je povratek neizbežen, je že bilo prepozno.

Z avtobusi in policijskimi furgoni so jih namreč prepeljali na bližnja letališča, kjer so jih vkrcali na vojaška in civilna letala, daleč od drugih potni-

kov in televizijskih kamer. Okenca na letalih so bila zastrta, ob vsakem beguncu pa je potoval tudi italijanski varnostnik. Da vodi pot v Albanijo, se je marsikdo zavedel šele, ko je pristal na tiranskem letališču. Tajnost vojaške operacije je bila tako stroga, da so ponekod prostovoljci telefonirali policiji in jo opozorili, da so begunci kolektivno zbežali.

Kot je uradno sporočilo proti večeru notranje ministrstvo, pa so načrt začeli pripravljati takoj po izpraznitvi stadiona in to sporazumno z albansko vlado, italijanskim ministrskim predsednikom ter ministroma za priseljenstvo in zunanje zadeve. Tak poseg je bil potreben, pojasnjuje nota, ker bi vdor na stadion, zaradi prisotnosti orožja in izredno nevarnih agitatorjev, povzročil neizogibne in zelo hude posledice. Po podatkih notranjega ministrstva so jih od skupnih 20.544 beguncev, kolikor jih je pred velikim šmarnom prispelo na južne obale Italije, 17.467 prepeljali v domovino do 14. avgusta, z včerajšnjim letalskim mostom naj bi jih preostalih 2.267 (22 jih je pred akcijo uspelo zbežati in jih še iščejo), 788 prebeglih pa zaenkrat ostaja v Italiji. Sinoči ob 22. uri se je začel tudi nasilni povratek vojakov in prebeglih policajev. V dogovoru s predstavniki OZN je tiranska vlada zjamčila, da jih ne bodo ne aretrali ne obsodili, ampak le vrnil v njihove enote. Po oceni OZN je namreč režim v Albaniji demokratičen in pluralističen, tako da bi jih neupravičeno imeli za politične begunce. Včeraj je v »albanskem blitzu«
sodelovalo 3 tisoč mož, od teh je bilo 1200 agentov, 1200 karabinjerjev in 600 finančnih stražnikov.

Kako pa je Tirana sprejela povratek teh »neustrašnih«
beguncev, ki so v Bariju zatrjevali, da gredo raje v smrt kot ponovno v Albanijo? Kot poročajo italijanski novinarji iz Tirane, so ljudje bili prepričani, da je tako zadoščeno pravič, predvsem od drugih beguncev, ki so se miroljubno uklonili zahtevam italijanskih oblasti in ponovno stopili na trajekte. Obup vseh seveda ostaja, kajti v Albaniji je situacija izredno dramatična, kljub pomoči v živilih, ki jo Italija v teh dneh vsakodnevno pripelje na albanska tla.

Pri Brennerju se je včeraj nabrala 32 km dolga kolona vozil Največja gneča prihodnji teden

RIM — Prve vrnitve, prve dolge vrste na mejah in cestah, toda pravi povratek Italijanov s počitnic je predviden šele za prihodnji konec tedna. Toda že v petek in včeraj so se mnogi dopustniki že odpravili proti svojim krajem in po podatkih, ki jih je posredovala prometna policija, je bilo največ težav na severu, kjer je bil promet izredno gost predvsem pri brennerskem predoru, v okolici Benetk in na odseku avtoceste med Modeno in Bologno.

Najhujše težave so imeli potniki, ki so se namesto za avtocesto odločili za državno cesto, ki vodi od Innsbrucka proti mejnemu prehodu pri Brennerju. Okoli poldneva se je nabrala že 32 kilometrov dolga kolona vozil, tako da se je položaj deloma normaliziral šele pozno popoldne. Boljše je bilo na avtocesti, toda tudi tam se je na severni strani predora nabralo za šest kilometrov vozil, na južni pa je bila kolona dolga štiri kilometre.

Uslužbenci družbe Autostrade so tudi sporočili, da je bil promet na avtocesti na severu izredno gost v obeh smereh, kar najbrž dokazuje, da je ta prva sobota po velikem šmarnu minila v znamenju »nasprotnega«
prometa: domov

so se vračali prvi pravi dopustniki in tisti, ki so izkoristili nekajednevni velikošmarnski most, na pot pa so se podali tisti, ki zdaj odhajajo na dopust in so morali na odhod čakati do včeraj. To dokazujejo tudi poročila prometne policije o gostem prometu v obeh smereh pri Benetkah, v okolici Milana (tam naj bi bilo zdaj le še 350.000 prebivalcev), na avtocestnem odseku med Firenzami in Bologno in med Modeno ter priključkom na avtocesto A 14 Adriatica. Na teh odsekih so v dopoldanskih urah zabeležili po 4000 vozil na uro v obeh smereh. Zelo gost je bil promet tudi v okolici Verone in še posebej na izhodih proti Gardskemu jezeru. H gostoti prometa pa naj bi prispevali tudi številni tujci, ki še vedno prihajajo na počitnice.

Za kroniko velja omeniti še sedem kilometrov dolgo kolono, ki se je med Casal Pusterlengom in Lodijem nabrala včeraj dopoldne zaradi lažje prometne nesreče, do najhujše nesreče pa je prišlo v bližini kraja Lamezia Terme na avtocesti Salerno - Reggio Calabria, kjer sta v opel kadettu umrla dva mlada Rimljana, še dve osebi pa sta bili v nesreči huje ranjeni.

Med slovesno mašo v Pecu na Madžarskem, le 50 kilometrov od jugoslovanske meje

Papež Wojtyła podprl težnje Hrvatov in izrazil željo, da bi jih kmalu obiskal

PECS — V okviru svojega petdnevnega pastoralnega obiska Madžarske se je papež Janez Pavel II. mudil včeraj zjutraj v enem od najstarejših madžarskih mest Pecu, ki leži le 50 kilometrov od jugoslovanske meje. Bližina meje je pripomogla, da se je madžarskim, romunskim in avstrijskim vernikom pridružilo tudi nekaj tisoč hrvaških, ki so v Pecu priomali v spremstvu kardinala Kuharića in petih škofov. Med dve uri trajajočo mašo, darovano v bližini letališča, se je Karel Wojtyła v homiliji s posebno pozornostjo obrnil prav nanje. »Prisrčno pozdravljam kardinala Kuharića, hrvaške škofove in številne vernike. Še enkrat vam zagotavljam,« je v hrvaščini dobesedno povedal papež, »da podpiram vaše legitimne težnje, pri tem pa tudi ponovno pozivam mednarodno skupnost, naj vam pomaga v tej težki uri. Upam, da vas bom lahko v bližnji bodočnosti obiskal.«

Papež torej podpira hrvaški narod, prvič pa je v javnosti tudi izrazil željo, da bi ga obiskal. Dogodki v Jugoslaviji so sicer Janezu Pavlu II. zelo pri

srcu, saj je mlade v Czestochowi v sredo pozval, naj molijo za mir na Balkanu, še prej pa je odposlal v Zagreb svojega poslanika. Tudi včeraj zjutraj je izkoristil prisotnost zagrebškega kardinala Kuharića, ki je tudi predsednik jugoslovanske škofovske konference, da mu je še pred mašo pojasnil zadnje razplete krize.

V Pecu je papež prispel s helikopterjem iz Budimpešte. Po maši, v kateri je med drugim pozval Madžare k enotnosti v znamenju zmage dobrega nad zlim (na sliki AP), si je v zasebnem obisku ogledal mestno katedralo, ki je najstarejša na Madžarskem, saj je bila zgrajena pred tisoč leti. Zatem se je Karol Wojtyła zadržal v pogovoru z madžarskimi in hrvaškimi gosti.

Popoldne, ko se je vrnil v Budimpešto, ga je čakal sprejem na sedežu madžarske akademije, kjer je spregovoril znanstvenikom in kulturnikom. S tem pa drugi dan obiska še ni bil izpolnjen: na sedežu apostolske nunciatore je bil na vrsti še sprejem diplomatov.

Cossigova pojasnila o zapiskih Moruccija

RIM — Vest o novem memoarju skesanega brigadista Valeria Moruccija v zvezi z ugrabitvijo, jetništvom in umorom Alda Mora, ki jo je včeraj izčrpno objavil dnevnik Unità, ni prese netila direktno prizadetih. Valerio Morucci je novinarjem včeraj izjavil, da zapiski — končal naj bi jih leta 1988 in ne 1984, kot je zapisal Unità — ne razkrivajo nič novega in da je vse, kar je imel povedati v zvezi z umorom, že zabeleženo v uradnih aktih procesa. Popoldne se je prek tiskovnega urada Kvirinala oglašil tudi sam Cossiga (Unità je namreč zapisal, da je Morucci izročil memoar predsedniku republike in da ga je ta šele po dolgem času izročil sodstvu), ki v dolgi noti pojasnjuje da je zapiske dobil v roko marca 1990 in da jih je mesec zatem izročil — po posredovanju sodnega ministristva — sodnikom.

Tudi iz rimske sodne palače se je izvedelo, da zapiski, predvsem pa imena soudeleženi brigadistov, niso bili za preiskovalce nič takega, kar ne bi že vedeli.

Najvažnejši poudarki na straneh včerajšnjih slovenskih časopisov

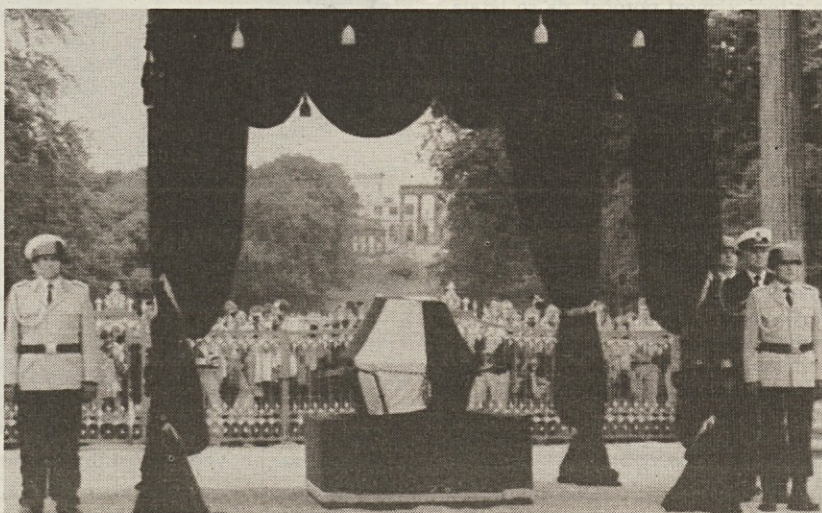
DELO: Zbogom ali nasvidenje — Ali zdajšnji prav neverjetno pospešeni umik armade iz Slovenije pomeni dokončni »bogom« ali negotovi »na svidenje«, je težko napovedati, piše v uvodniku Vinko Vasle. Kot kaže, ugotavlja v nadaljevanju, so v armadnih krogih dokončno obupali nad Slovenijo, saj dokazujejo, da nimajo prav nobene želje več, da bi se še kdaj vrnili, oziroma se stalneje ugnezili. Trdijo, da proti slovenskemu narodu nimajo nič in mu tudi nič nočejo. Pri tem seveda pozabljajo, da so z ekshibicijo tankov po slovenskih cestah prestopili prag strpnosti in razuma. Zato jim gre danes samo še za to, da iz Slovenije odpelejo čim več stvari, za katere trdijo, da so njihova »premična lastnina«, pri čemer pa pozabljajo, da je Slovenija v preteklosti plačevala za to težke milijarde.

DNEVNIK: Naskok »dvojca« Kučan-Drnovšek — Včerajšnji Dnevnikov barometer popularnosti slovenskih politikov in voditeljev kaže, da sta Milan Kučan in dr. Janez Drnovšek za velik korak pred vsemi ostalimi tekmeci. Nato sledijo dr. Alojzij Šuštar, Lojze Peterle, Janez Janša, Jelko Kacin, dr. Dimitrij Rupel in ostali. Na koncu kolone sta Viktor Žakelj in dr. Andrej Capuder. Nova osebnost, ki se je relativno visoko uvrstila, je Živko Pregl. Na lestvici pa ni več Marjana Podobnika in Vitomira Grosa.

SLOVENEČ: Regionalna Slovenija - da ali ne — Borut Šuklje, poslanec SSS, piše v uvodniku priloge Slovenca - Sobotno branje, da regionalna Slovenija pomeni opredelitev za moderno, demokratično in nacionalno urejeno slovensko državo. Takšne regije, nadaljuje, bi bile lahko najbolj racionalna upravná organizacija države Slovenije, saj bi razbremenile centralno oblast dela upravnih funkcij, zmanjšale družbene napetosti, ki nastajajo zaradi nejasnih odločitev in razlag centra, povečale stabilnost družbe, itd. Torej, zaključuje avtor, pogoj za uspešno regionalno konstitucijo slovenske države je taka racionalna razdelitev pristojnosti, ki ne krni države, a ji vendar postavlja meje.

VEČER: Resno zbogom - Bojan Bauman v uvodniku o umiku JA iz Slovenije piše, da je prav ta »zbogom« armadi tisto gonilo, ki mora bistveno spremeniti položaj Slovenije v Jugoslaviji in v svetu. Žal nam morajo tudi to večkrat povedati prav tujci, ki kot da se te naše prilagoditve zavedajo bolj kot mi sami. Boljši od nalaganja orožja na vojaške transporterje in njihovega odvoza, bi bil le še postopek umikanja tega orožja. Vzrokov za zmerni optimizem in nov ustvarjalni zagon je tokrat dovolj in presegajo naklepanja, da se vojska umika, ker se želi vrniti, saj si armada pozicij, ki jih je imela pred umikom, ne bo mogla nikoli več pridobiti. To bi bil le prevelik mazohizem za še tako zagnane Adžiče, zaključí Bojan Bauman. (STA)

Friderika zdaj počivata doma

Včeraj so v nekdanjem kraljevskem mestu Potsdamu ponovno pokopali posmrtné ostanke pruskih kraljev Friderika Velikega in njegovega očeta Friderika Viljema. Slovesnosti je prisostvoval tudi kancler Kohl, dogodek pa je zbudil tudi precej nasprotovanja zaradi »obujanja prusijanstva« v Nemčiji (AP)

Konzervativci v KP želijo odstranitev Mihaila Gorbačova

MOSKVA — »Konzervativne sile v SZ so z vso odločnostjo napadle reformne procese v državi in zaradi tega je povsem možno, da se Mihail Gorbačov že na naslednjem kongresu sovjetske partije konec novembra odreče položaju generalnega sekretarja in celo izstopi iz KPSZ.« To je včeraj za agencijo Novosti izjavil znani predstavnik sovjetskih reformistov in do pred kratkim eden najtesnejših sodelavcev Gorbačova Aleksander Jakovljevič, ki je tudi izstopil iz partije, potem ko se je za njegovo izključitev dan prej izrekla osrednja kontrolna komisija KPSZ.

Po mnenju Jakovljeva se konzervativci skušajo zdaj znebiti vseh predstavnikov demokratičnega krila, s čimer bi na kongresu Mihailu Gorbačovu pripravili »politično ustrelitev.« Jakovljevič, ki je skupaj z nekdanjim sovjetskim zunanjim ministrom Ševardnadzejem eden od ustanoviteljev Gibanja za demokratične reforme, je tudi prepričan, da Gorbačov o tem ničesar ne ve, kar kaže, da je dejansko izgubil že vse vzvode oblasti in kontrole znotraj komunistične partije in tudi znotraj aparata, kateremu kot partijski sekretar in državni predsednik načeljuje.

V rokah proiranskih skrajnežev naj bi bilo zdaj še deset zahodnih talcev

De Cuellar računa na hitro rešitev

BEJRUT — Generalni sekretar Organizacije združenih narodov Perez De Cuellar upa, da bo najkasneje v dveh tednih prišlo do razpleta vprašanja zahodnih talcev, ki so še vedno v rokah islamskih skrajnežev, istočasno pa se je tajnik OZN tudi zavzel, naj bi Evropska skupnost posredovala v zvezi z vprašanjem albanških beguncev.

Perez De Cuellar je o tem govoril na Portugalskem, kjer je trenutno na počitnicah. Povedal je, da glede zahodnih talcev v Libanonu poteka jo intenzivni pogovori, ki pa so zaradi svoje delikatnosti tajni. Pri tem je izrazil tudi upanje, da bi lahko že v kratkem prišlo do rešitve, če se v tem času stališča obeh strani ne bodo spremenila.

V zvezi s talci so se včeraj oglašili tudi proiranski hezbollahi, ki so zahtevali posredovanje

OZN za izpustitev Libanoncev, ki so zaprti v izraelskih zaporih. Podobno akcijo so hezbollahi zahtevali tudi od bejrutske vlade. V sporočilu, ki so ga objavili včeraj, se eden od voditeljev hezbollahov Naim Kasem sprašuje, »zakaj OZN ne stori ničesar za izpustitev stotin zapornikov v izraelskih ječah,« od vlade v Bejrutu pa zahteva, naj se pozanima za usodo več kot 2.000 zapornikov, ki so v rokah libanonskih krščanskih milic, »zdaj pa naj bi jih premestili v zapore na zasedenih arabskih ozemljih.«

Glavno oviro na poti do dokončnega razpleta zadeve z zahodnimi talci predstavlja usoda sedmih izraelskih vojakov, ki so od leta 1982 pa do 1986 izginili nekeje v južnem Libanonu. Izraelci zahtevajo podrobne informacije, šele nato pa bo po Šamirjevih besedah Izrael pripravljen na

»maksimalno sodelovanje« pri iskanju pozitivne rešitve. Vesti o teh vojakih za zdaj še ni, s tem pa tudi še ni otipljivejšega znaka dobre volje, ki ga zdaj vsi pričakujejo od izraela v obliki izpustitve nekaj od približno 400 šiitskih zapornikov, kolikor naj bi jih bilo v izraelskih zaporih.

Po zadnjih izpustitvah Britanca McCarthyja in Američana Tracyja naj bi imel džihad v svojih rokah še deset zahodnih talcev. med njimi naj bi bilo pet Američanov, dva Nemca in dva britanska državljana, deseti talec pa naj bi bil italijanski državljan Alberto Molinari, ki so ga ugrabili leta 1986 v Libanonu. Toda njegova usoda je precej negotova, saj naj bi po trditvah nekega funkcionarja libanonske policije Alberto Molinari umrl nekeje v podzemnih bejrutskih zaporih kmalu po ugrabitvi.

S puško in mačeto ubil 7 oseb

Za zdaj še neznani morilec je v neki veleblagovnici v Sydneyu z avtomatsko puško in mačeto ubil sedem, ranil pa 12 ljudi (na sliki eden od ranjencev). Po dejanju je zbežal na streho zgradbe, kjer se je ustrelil (Telefoto AP)

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din, mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845
ADIT 61000 Ljubljana
Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185
Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naro-pri oglasni agenciji PUBLIEST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mall oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894
Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723
Fax 0481/532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik **Dušan Udovič**
Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja **ZTT**
Tiska **EDIGRAF**

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ENEL
ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA
DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO
Via G. B. Martini 3 - 00198 Roma

OBVESTILO LASTNIKOM OBVEZNIC
OBVEZNIŠKA POSOJILA S ŠESTMESEČNIMI OVREDNOTENIMI OBRESTMi IN POVIŠANJI GLAVNICE

Sporočamo, da sta v smislu pravilnika spodaj navedenega posojila vrednost kupona in poviška kapitala v izplačilu sledeči:

Posojilo	Kuponi	Poviški kapitala	
	izplačljiv 1. 3. 1992	polletje 1. 9. 1991 29. 2. 1992	skupna vrednost 1. 3. 1992
1985-1995 ovrednotena I. emisija (G. B. Beccaria) Cod. ABI 13306	5,30%	0,530%	7,660%
1988-1994 ovrednotena I. emisija (F. Neumann) Cod. ABI 17009	5,95%*	0,5355%*	4,2975%*

* bruto brez davčnega odtrgljaja 12,50%
Podrobnejše obrazložitve zgoraj navedenih vrednosti so objavljene v Uradnem listu.

Pogovor z županom Rezije Luigijem Palettijem o šmarni miši

Letos še posebno bogata

RAVANCA — Te dni je v dolini Re- zije vse živo. Na sporedu so še zadnje prireditve, ki obstaja, odkar Rezijani pomnijo: šmarna miša. To je »univer- zalno slavje« Rezijanov, ki so odšli od doma pred davnimi leti in se ob tej priložnosti vsaj za nekaj dni vrnejo v rodni kraj, da se odpočijejo in spet srečajo stare znance, pa tudi tistih, ki še vedno živijo v tej dolini. Letošnje praznovanje so imenovali z emblema- tičnim naslovom Okno na bodočnost, prireja pa jo kulturno društvo Roza- janski dum s sodelovanjem folklorne skupine Val Resia, moškega pevskega zbora Monte Canin in ZSKD, pokrovi- telja pa sta Občina Rezija in Gorska skupnost Kanalske doline. Da bi zve- deli kaj več o tem priljubljenem in tradicionalnem slavlju, smo se obrnili do župana Rezije **Luigija Palettija**, ki nam je prijazno odgovarjal na za- stavljena vprašanja.

Kaj je pravzaprav šmarna miša?

»To je največja slovesnost v celotni dolini Rezije, ki sestoji iz verskega in družabnega dela, udeležijo pa se jo vsi Rezijani sploh. Šmarna miša traja skupno približno dva tedna in sicer en teden pred velikim šmarnom in en te- den po njem. Priredili smo razne dru- žabne igre za otroke in odrasle, lite- rarne natečaje s sestavki v rezijanšči- ni, nastope pevskih zborov, razstave, izlete, ogleda in še marsikaj drugega. Osrednji dan je seveda veliki šmaren, ko je na Ravanci v dopoldanskih urah maša in nato procesija z Marijinim ki- pom, v popoldanskih urah pa spet na Ravanci razne družabnosti.«

Kako se domačini odzivajo na šmarno mišo?

»Na najbolj pozitiven način: čutijo jo kot svoj praznik, kot neko konstanto, ki obstaja praktično od vedno in jih

bo še spremljala tudi v bodočnosti. V njej se istovetijo, pomagajo pri organi- zaciji in sodelujejo na družabnostih. V teh dneh je Ravanca, pa tudi celotna dolina Rezije tako naseljena, kot da bi bila kaka Cortinala.«

Kakšne so najvažnejše kulturne manifestacije, ki ste jih letos izved- li?

»Te so bile letos izrazito bogate, saj se zavedamo, da je kultura bistvena sestavina pri rasti neke skupnosti. Tako smo najprej predstavili knjigo z naslovom »Zgodovina rezijanske fol- klorne skupine Val Resia — 1838- 1990«, nato smo priredili slavnostno

nagrajevanje dijakov, ki so pisali pro- ste spise v rezijanščini, kasneje pa še predstavitev zbornika pesmi in glasbe našega pevskega zbora Monte Canin ob dvajsetletnici slednjega.«

Kaj bi pa povedali za zaključek?

»Želel bi si, da bi bila šmarna miša vse bolj kvalitetna, vse bolj občutena in vse bolj obiskana, saj tudi in več- krat predvsem z njo ohranjamo živo in agilno našo skupnost.«

(Dušan Jelinčič)

Na sliki Sergia Ferrarija: nastop rezijanske folklorne skupine na Ra- vanci.

Kako sta se David in Gioia rokovala z Gorbačovom...

VIDEM, MOSKVA — Se vam je kdaj zgodilo, da ste se podali na potova- nje in se tam rokovali s predsednikom republike ali pa npr. predsednikom vlade ali parlamenta? To »srečo« sta doživela naš rojak iz Doline David Štrajn, ki sicer že nekaj let živi in dela v Vidmu, in njegovi ženi profesorici Gioii Di Gallo.

David in Gioia sta se namreč podala na počitnice v Sovjetsko zvezo ter si kot turista ogledovala lepote te neskončne države. Najprej sta bila v Leningradu, nato pa sta se podala v Moskvo. Ko sta si ogledovala Rdeči trg je njuno pozornost prisklala skupina elegantno oblečenih gospodov v temno modri obleki, ki so pravkar izstopili iz dveh velikih črnih avtomobilov.

Oba sta kar poskočila, ko sta spoznale enega od teh. »Pa kaj ni tisti Gorbačov?« sta enoglasno dejala. Da, prav Gorbačov je bil! Njuno preseneče- nje je bilo na višku, vendar sta se takoj ovedla in mu začela ploskati in ga klicati kar po imenu. Predsednik Sovjetske zveze je klice slišal in se jima smeje približal. Ob prisotnostni dveh smejočih telesnih straž se je Gorbačov rokoval z Gioio in Davidom, nato pa so se skupaj nič manj kot fotografirali.

Šlo je lahko in brez zapletov, vedro in v zadovoljstvo tako našega Davi- da in njegove žene Gioie, pa tudi samega Gorbačova, ki je bil veder in nasmejan. Sliko sedaj hranita kot svetinjo, saj se ne zgodi čisto vsakemu, da se na cesti sreča... z Gorbačovom, se z njim rokuje, izmenja nekaj vljudnos- tnih besed in veselih nasmehov, ter se vrne domov z občutkom, da je svet res majhen in niti ne tako kompliciran, kot si mi mislimo. No, sedaj David in Gioia načrtujeta izlet v ZDA, kjer računata, da se bosta na neuradnem se- stanku srečala z... Georgejem Bushom...

Panoramski poleti dovoljeni

SEČOVLJE — Poleg letalskih poletov za protipožarno opazovanje, lahko od včeraj na Aerodromu Portorož opravljajo tudi panoramske in šolske polete. To pa pomeni, da lahko opravljajo te polete v krogu šestih kilometrov zračne črte, to je v coni sečoveljskega letališča (do Kopra, Šmarij, Momjana, Buj, Umaga...).

Vse te polete morajo vnaprej napovedati. Še zmeraj pa tujci s svojimi športnimi letali ne morejo prileteti v Portorož. Priletelo bi lahko letalo z več kot 15 sedeži, tako letalsko zvezo je s Portorožom vzdrževalo podjetje Sunshi- ne iz švicarskega Lugana, vendar zdaj od tam ni potnikov. Julija so v Sečov- ljah pristali le trikrat tuji piloti in še to so bili člani opazovalne misije evrop- ske skupnosti.

Povejmo še, da je od danes vršilec dolžnosti direktorja Aerodroma Porto- rož Branko Sosnik, dosedaj vodja izmene, sicer pa inženir strojništva. Dosedaj- nji direktor Vojko Starovič pa je od danes direktor Grand Hotela Metropol.

(B.Š.)

V Poreču lep Istrski večer s folklornim ansamblom Balun

POREČ — Letošnja turistična sezo- na je znana po tem, da je ob slovenski obali manj turistov kot prejšnja leta. Turistični delavci se trudijo, da bi z najrazličnejšimi prireditvami privabili čimveč gostov. Po raznih domiselnih aktivnostih je znan tudi hotel Kristal v Poreču, kjer trenutno 500 gostov pre- življa dopustniške dni. Letos so prvič na prireditvenem prostoru ob bazenu priredili istrski večer, saj so morali za- radi znanih neljubih vojnih razmer ne- koliko počakati z organizacijo prire- ditvenih dejavnosti. Sicer pa so vsa dosedanja leta že 15. julija pričeli s kulturnimi prireditvami in zabave pri- rejali trikrat tedensko vse do konca avgusta.

Prva taka kulturna prireditev v ho- telu Kristal v Poreču je bila pred krat- kim Istrski večer, na katerem se je predstavila folklorna skupina Balun. Ime skupine Balun izvira po istoimen- skem tradicionalnem istrskem plesu, ki se pleše po vseh istrskih mestih. Osnovna istrska narodna inštrumenta sta »mih« in roženice. Slednji je izde- lan po istrski lestvici, ki obstaja edi- nole v Istri v celem svetu. Za ples ba- lun so značilne tri karakteristike: val-

canje, vrtenje in sprehod. Tudi noša je enostavna. Folklorni ansambel, ki šte- je 15 članov in deluje 14 let, je števil- nemu občinstvu prikazal ples iz Istre, Slovenije, izmed hrvatskih plesov pa ples iz pokrajin Baranja in Slavonija ter ciganske ples iz Makedonije.

»Sicer pa plešemo poleg tega še ple- se iz Dalmacije in druge ples«, je v pogovoru dejal Damir Božić, vodja fol- klornega ansambla Balun. »Vsi plesi bazirajo na izvirni folklori, za koreog- rafijo pa so poskrbeli strokovnjaki. Imamo tudi svojo glasbeno spremlja- vo, od katere sta najbolj značilna in- strumenta, narodna seveda, mih in ro- ženice. Imamo še plesno skupino z moderno koreografijo.«

Božića smo povprašali, kako je letos z nastopanjem. Dejal je, da so prejšnja leta nastopali po terasah hotelov ob slovenski in hrvatski obali in bili ved- no lepo sprejeti. Navadno so začeli konec marca in sezono plesa zaključili v novembru. Bili so zelo zavzeti, letos pa je situacija spremenjena. V načrtu imajo še nastopanje v Adriji v Italiji, septembra pa bodo gostovali na sreča- nju industrijskih delavcev v Benetkah.

(Tekst in slika: Olga Knez Stojkovič)

V Piranu imajo novo sondo

PIRAN — Morska biološka postaja iz Pirana se lahko pohvali z novo razi- skovalno sondo, ki prav gotovo sodi v vrhunsko tehnologijo in je edina te vrste na Jadranu, vsaj kar se računalniške programske opreme tiče. Sondo, oziroma računalniški program, je razvil laboratorij Centra za raziskovanje morja iz Perth z Univerze Zahodne Avstralije, prinesel pa jim jo je dr. Jörg Imberger, direktor omenjenega centra, sicer strokovnjak za dinamiko vodnih mas.

Sonda omogoča zbiranje naslednjih podatkov: temperaturo, globino in sla- nost morja, vsebnost kisika, PH morske vode in koncentracijo klorofila. Na računalnik je mogoče hkrati priključiti tudi napravo za satelitsko navigacijo, s čimer natančno določajo položaj odvzetih podatkov.

Za sondo je ljubljanski Inštitut za biologijo moral odšteti 125 tisoč avstral- skih dolarjev, ki pa so jih prejeli od skupnega projekta za raziskavo severnega Jadrana v okviru skupnosti Alpe Jadran. Težava, ki nam jo je zaupal fizik Vlado Malacrič z Morske biološke postaje v Piranu, je v tem, da so doslej lahko delali le s sposojenim računalnikom (posodil jim ga je za nekaj dni avstralski univerzitet- ni inštitut). Na domačem trgu pa še niso mogli naročiti primernega prenosnega računalnika.

Sonda bo prav gotovo olajšala znanstveno delo na tej postaji, predvsem pa omogočila hitrejšo zbiranje najnunejših podatkov pri raziskavah našega morja. (Boris Suligoj)

BOLAD14

Studio Mark

Tudi letos vlada veliko pričakovanje za začetek pouka

Kadar ti neka šola, ki traja samo tri leta, nudi brezplačne učbenike, mesečno štipendijo in zagotovljeno zaposlitev je za začetek pouka vedno veliko pričakovanje.

Prav tako veliko pričakovanje vlada ta- krat, ko ti neka šola nudi številne možnos- ti za specializacijo, za poklicno napredova-

nje, za izpopolnjevanje v najrazličnejših bolnišničnih oddelkih: od porodnih in operacijskih dvoran do operativnih cen- trov 118 (inovativna deželna prva pomoč).

Še posebej veliko pa je pričakovanje tistih, ki trpijo in ki nujno potrebujejo dragoceno pomoč kvalificiranih poklicnih bolničarjev.

Scuole per Infermieri Professionali Šole za poklicne bolničarje

V vseh enajstih šolah pod pokroviteljstvom Dežele Furlanije-Juljske krajine je pouk brezplačen. Vsem študentom je odobrena tudi študijska štipendija. Vpis je možen do 31. avgusta. Če si dopolniš 16 let, se pozanimaj na bližnji KZE.

Urbanist De Rosa o sklepu Deželnega upravnega sodišča

Zmeda in velika negotovost zaradi regulacijskega načrta

Kot smo že včeraj poročali je Deželno upravno sodišče razveljavilo varianto štev. 25 tržaškega urbanističnega načrta, zaradi česar je občina v bistvu ostala brez regulacijskega načrta, kar bo nedvomno imelo hude posledice. Variantno je sodišče zavrnilo na osnovi priziva slovenske barkovljanske ustanove, ki se ni strinjala z namembnostjo nekega poslojpa in zato vložila priziv na upravno sodišče. Ta priziv je TAR sprejel in zato v celoti zavrnil varianto štev. 25. V razsodbi je tudi poudarjena važnost, ki ga teritorij in strukture slovenske manjšine imajo za obstoj in razvoj narodnostne skupnosti.

Kaj pa pravzaprav ta urbanistični dokument predstavlja za tržaško občino? Pogovorili smo se z urbanistom, že vrsto let zaposlenim v deželnih uradih, sicer pa tudi občinskim svetovalecem Demokratične stranke levice Giorgiom De Roso, ki vsa ta leta spremlja kompleksno problematiko urejanja teritorija.

Kaj je pravzaprav pomenila ta varianta v urbanistični ureditvi Trsta in njegove pokrajine?

»Varianta je bila v bistvu novi regulacijski načrt tržaške občine, s sedanjim ukrepom TAR pa je občina v bistvu ostala brez tega važnega dokumenta. V bistvu je ta varianta nadomestila načrt, ki je bil zapisan leta 34. V letih od '68 do '77 so se pojavili novi problemi, predvsem kar zadeva urbanistične standarde. Z varianto se je skušalo rešiti te probleme, čeprav je ostala odprta še vrsta problemov. Vsi ti problemi pa so bili nekako "odloženi" na poznejši čas in potem postopoma "rešeni" z drugimi urbanističnimi ukrepi.«

Kakšno so torej predvidevanja na tem področju po sklepu Deželnega upravnega sodišča?

»V tem trenutku se začena zelo kompleksno obdobje glede urejanja tega problema. Zavedati se je namreč treba, da se je sprotoma reševalo manjše probleme, osnovni pa so ostali nerešeni. Dovolj nazorno je, če navedemo podatek, da ima tržaški regulacijski načrt preko 50 variant, kar je zgovoren dokaz, kako so se reševala vsa ta vprašanja.

Kateri pa so glavni razlogi, da je prišlo do tega stanja?

»Predvsem je treba podčrtati, da ni bilo rešeno vprašanje prilagoditve deželnemu regulacijskemu načrtu, ki je bil sprejet dve leti kasneje (leta '78) in ki je predvideval nekatere zelo specifične postavke, predvsem glede urbanističnih standardov, to je glede številčnosti prebivalstva na določenih področjih in storitev, ki jih je treba tem osebam zagotoviti, nato glede prometnih povezav in nenazadnje glede kraškega parka in ureditve kraških vasi. Posebno za slednja problema bo v največji meri plačala slovenska narodnostna skupnost, po "zaslugi" občinskih upraviteljev, ki teh vprašanj niso pravočasno uredili.«

Omenili ste, da je varianta štev. 25 vsebovala več pomanjkljivosti. Kateri, na primer?

»Varianta je bila odobrena leta '81 in kot smo že rekli ni bila v skladu z določili deželnega urbanističnega načrta. Občina ni poskrbela za njegovo prilagoditev. Pomanjkljivosti so obstajale predvsem glede predpisov obrtniških, industrijskih, pristaniških in kmetijskih con, kar vse v veliki meri vpliva na urbanistični razvoj občine. Na Občini se je sicer o tem govorilo, storjenega pa ni bilo ničesar.«

V varianti štev. 25 so bile tudi določene vinkulacije urbanističnega značaja, zaradi česar je prišlo do tega "barkovljanskega" primera, ki je sprožil celotno zadevo, ko se je

Pogled na Bazovico

(Foto Mario Magajna)

zasebnik obrnil na upravno sodišče in seveda zaradi "odsotnosti" občinske uprave tožbo tudi zmagal.

»Res je, v varianti so bile sprejete določene 5-letne vinkulacije, ki pa so po petih letih tudi zapadle, kot je sicer naravno. Zaradi tega smo bili priča številnim primerom divjih lotizacij, predvsem na barkovljanskem območju. In tako se je sedaj tudi zgodilo, da se je zasebnik obrnil na Deželno upravno sodišče, ki ni imelo druge možnosti, kot da mu prizna njegove pravice, kar je tudi povsem pravilno. Vendar bi se ti spori ne smeli dogajati, če bi občinska uprava imela odgovornejšo vlogo.«

Kaj pa se bo sedaj zgodilo?

»Sedaj ni nobenega znaka o kakšnem nadomestilnem urbanističnem načrtu, gre pa za situacijo, ki jo bo treba razčistiti.«

Kaj meni občinska uprava?

»Zaenkrat še ne zna, kaj naj bi storila. Smo sicer v počitniškem obdobju, tako da ni mogoče doseči ne župana in niti pristojnega odbornika.«

Kaj bo ta ukrep pomenil za mesto?

»Veliko zmedo in ustvaril bo celo vrsto problemov.«

Kaj pa na primer za Kras?

»Na Krasu bo še težje. S tem ukrepom mu je bila povzročena nadaljnja škoda. Vsekakor gre poudariti, da je odločitev TAR-a zadala največjo škodo prav tem področju. Ne smemo pozabiti, koliko časa so morali prebivalci Križa, Proseka in Kontovela čakati, da so končno dobili podrobnostni urbanistični načrt. Kaj bo sedaj, je težko ugotoviti. Najverjetneje bosta prevladali nejasnost in zmeda.«

Kaj pravi k temu Demokratična stranka levice, kateri pripadate?

»Dve ugotovitvi: predvsem poudarjamo, da na urbanističnem področju vlada velika zmeda in obsojamo način, kako je bila ta politika v vseh teh letih izvajana. Drugič pa poudarjamo, da smo pripravljeni na sodelovanje, vendar pa ne bomo prikrivali napak, ki so jih drugi storili pri razreševanju vseh teh problemov.«

ALEKSANDER SIRK

Zahteva slovenskih vernikov

Na Opčinah slovenski župnik

Vprašanje slovenskega župnika še vedno buri duhove na Opčinah, kjer si slovenski verniki vztrajno prizadevajo, da bi dobili jamstvo, da bi tudi ob morebitni premestitvi sedanjega župnika, opensko župnijo sv. Jerneja prevzel drug slovenski župnik. Zato so v teh dneh spet pisali škofu in mu poslali peticijo s 1.301 podpisom. Pismo, s katerim so se obrnili na msgr. Bellomija in v katerem zagovarjajo pravice slovenskih vernikov, objavljamo v celoti.

Spoštovani gospod škof!

Podpisani krajanji z Opčin, od Banov in s Ferlugov Vas ponovno prosimo za pismeno zagotovilo o pravni veljavnosti listine iz leta 1966, ki ureja razmejitve in pristojnosti obeh župnij na Opčinah: starodavne slovenske župnije Sv. Jerneja ap. in leta 1966 ustanovljene italijanske župnije v Kraški ulici (via Carsia). Ponovno poudarjamo, da je tako zagotovilo za nas osrednje vprašanje: jamčilo bi nam, da ohrani župnija Sv. Jerneja ap. še naprej slovenskega župnika, da ostane torej še naprej pastoralno središče za vse Slovence z Opčin, od Banov in s Ferlugov, obenem pa bi veliko pripomoglo k mirnemu sožitju obeh tukaj živčih narodnosti.

Sporočamo Vam tudi, da se odpor, ki ga je vzbudila vest o premestitvi sedanjega župnika g. Viljema Žerjela, ni polegel, ker je v nas zelo živa zavest o škodi, ki jo bo njegov odhod prizadel tukajšnji skupnosti. Zato Vas prosimo, da njegov premestitev odložite.

Še enkrat zatrjujemo, da nimamo nič proti salezijancem: nasprotno, njihovo delo zelo cenimo; želimo le, da župnik biva v župnišču.

Prilagamo vam pole s 1.301 (tisoč tirsto enim) podpisom polnoletnih krajanov in Vas prosimo, da nam odgovorite.

Prav lepo Vas pozdravljamo.

Krajanji z Opčin, od Banov in s Ferlugov.

S seboj so odnesli tudi neuresničene iluzije o boljšem življenju

200 Albancev zapustilo Trst

Problem albanskih pribežnikov še vedno razburja duhove, ne samo na Jugu ampak tudi v našem mestu. Dogodki, ki spremljajo njihov povratek v domovino so večkrat nepredvidljivi, tako da prihaja tudi do incidentov.

Tako se je pripetilo tudi včeraj v Trstu. Odpluti je namreč moral trajekt Palladio, ki je last družbe Adriatica di navigazione in ki je imel na krovu okrog 200 Albancev. Dva, ki sta se morala prisilno vrniti domov, sta v trenutku, ko bi moral trajekt odpluti, skočila v vodo. V zelo kratkem času so jih potegnili iz morja in ponovno vkrkali. Incident je zakasnil odhod ladje za kake pol ure.

Ostali potniki pa se v domovino vračajo prostovoljno. Nekateri na dopust, večina pa, ker ni uspela najti službe in stanovanja. Vrnili so s svojo prtljago, starimi avtomobili, televizorji, hladilniki in drugimi osebnimi potrebščinami. Tudi zanje je bilo konec iluzije o boljšem življenju.

Na fotografiji Maria Magajne odhod trajekta Palladio iz tržaškega pristanišča

252 strani o Krasu, ne da bi sploh omenili Slovencev

Ali je mogoče opisovati tržaški Kras, njegove lepote, naselke, značilnosti, poti, griče in kaluže, ne da bi omenili krajevnih ljudi - Slovencev? Ali je mogoče pisati o naših vaseh, krajih in parcelah z značilnimi slovenskimi toponomastičnimi imeni kot Gaja, Kaluna, Dolina, Samatorca, Brišče, Kostena, Grmada, mnogi od katerih so tako popačeni, da se lahko ob tem le nasmehnemo, in ne omeniti besed Slovenec, slovenski ipd.?

Ta »čudež« je uspel avtorjema najnovejšega vodiča po tržaškem Krasu Guida ai percorsi escursionistici sul Carso Triestino Danieli Durissini in Carlu Nicotri. Vodič, ki je izšel pred nekaj dnevi pri tržaški založbi Lint, obsega 252 strani, opremljen je s fotografijami, skicami in zemljevidi, ki opisujejo naše kraje, steze in parcele. V 252 straneh opisovanja zemlje, kjer bivajo Slovenci, slednji niso omenjeni. Preveč čudno, da ne bi bilo načrtno. Preveč neverjetno, da ne bi bilo dobro premišljeno. Kot, da bi ju vodilo načelo: izbrisati prisotnost!

Ker si ob tem moramo žal priznati, da nam lahko ta vodič še kako škodi, kot nadaljnji kamenček pri sistematičnem brisanju slovenstva v teh krajih. Knjiga Guida ai percorsi escursionistici sul Carso Triestino je namreč dober, moderno zasnovan in popoln vodič, in je torej vreden naslednik »mitičnega« vodiča Carla Chersija, ki je doživel kakih deset ponovnih natisov in čisto novih in razširjenih ponatsov in ga ima doma praktično vsaka tržaška družina (tudi slovenska, ko pa zamejci nimamo slovenskega vodiča po naši zemlji). Ta sistematičen, pregleden in nazoren vodič vsebuje npr. najnovejšo stezo štev. 3, ki poteka vse ob italijansko-slovenski meji po neslučenih kraških lepota in je res dobra alternativa tradicionalnim nedeljskim izletom na Kras, ali pa končni del Sentiero Italia, ki se zaključuje pri Lazaretu.

Tudi ta knjiga bo doživela ponatise in jo bodo Tržičani jemali s sabo na lahke izlete na Kras in vse več se jih bo čudilo, kakšen čuden jezik govori »tam gor, kjer so osmice, hlad in poletne fešte«. Zahvaljujoče se tudi temu vodiču... (dj)

Jutri začetek poletnega centra v Repnu

Tudi otroci repentabske občine bodo preživeli nekaj dni v poletnem centru, ki bo tokrat v Repnu že osmič.

»Z vpisovanjem smo že začeli,« nam je po telefonu povedala Vesna Guštin. Vpisalo se je do sedaj okrog 15 otrok, vendar mislim, da se bo število še povečalo in da bo tudi letos center sprejel od 20 do 25 otrok od 3. do 10. leta starosti iz raznih krajev naše občine.

Poletni center bo v prostorih bališča pod Rupo. Tu bodo imeli otroci na razpolago senčen vrt in pa dvorano, v kateri bodo stekle razne dejavnosti, če bi vreme ponagajalo.

Poletni center se bo začel v ponedeljek 19. in bo trajal do 31. avgusta. Otroke bodo starši pripeljali ob 9. uri ter bodo tu ostali do 13. ure. »Prostor je zelo primeren, saj ima veliko sence. Dobro je tudi ograjen tako, da je varen za vse. Na vrtu bomo postavili kar velik gumijast bazen, v katerem se bodo otroci lahko kopali. V načrtu je tudi več krajših izletov v okolico.«

Štiri vzgojiteljice - domačinke bodo skrbele, da se bodo otroci nazabavali in naigrali. (nl)

koncerti

Rumena hiša

V četrtek, 22. t. m., ob 20.30 bo v Rumeni hiši na Furlanski cesti 293 na sporedu koncert skupine Basso Nevio Jazz Quartet.

V petek, 30. in v soboto, 31. t. m. bosta v Rumeni hiši nastopila madžarska skupina LESS CUPS in Paolo Privitera s predstavo »Triste Trieste«.

Devinski grad

V petek, 23. t. m., ob 20.30 bo na dvorišču devinskega gradu v sklopu ciklusa »Grajski koncerti« nastopila skupina LIGEIA ENSEMBLE z Ravelovimi, Bachovimi, Hydnovimi, Berliozovimi, Bocherinijevimi in drugimi skladbami.

Grad sv. Justa

V četrtek, 5. septembra, ob 21. uri v sklopu prireditev »E..state in città« bo na sporedu celovečerni koncert AMEDEA MINGHIJA.

Grad sv. Justa

V nedeljo, 8. septembra, ob 21. uri koncert nagrajencev Mednarodnega natečaja »Castello di Duino«, ki je bil letos posvečen klarinetu.

razne prireditve

Tabor 1991 — Opčine. Danes, 18. 8., ob 10. uri slikarski ex tempore za otroke, ob 15. uri odprtje kioskov, ob 18. uri nastop plesne skupine standardnih plesov KD F.Prešeren iz Boljunca, ob 20. uri ples z ansamblom Taims.

Praznik komunistične prenovе - Hribenca (Zabrežec). 22., 23., 24., 25. in 26. avgusta. Vsak večer ples. V četrtek, 22.8. igra ansambel Pomlad; v petek, 23.8. ansambel Furlan; v soboto, 24.8. Grupa 777; v nedeljo, 25.8. ob 18. uri koncert godbe na pihala Bulli e Pupe iz Milj, govora senatorja Stojana Spetiča in A. Cuffara in ples z ansamblom Lo Zodiaco; v ponedeljek, 26.8. ples z ansamblom Happy Day.

razna obvestila

Jutri, 19. avgusta se prične POLETNO SREDIŠČE v Prosvetnem domu na Opčinah. Prihod ob 8. uri.

adria impex
UVOZ-IZVOZ ZASTOPSTVA S.p.A.

POOBlašČeni IZVOZNIKI OSEBNIH AVTOMOBILOV,
TOVORNIH VOZIL IN ORIGINALNIH REZERVNIH DELOV

LANCIA

SPECIALIZIRANI V IZVOZU BLAGA ZA ŠIROKO POTROŠNJO

34132 TRST - Ul. Geppa 9 - Tel. (040) 369220 - Fax (040) 369112 - Telex 460231 ADEX I
34170 GORICA - Ul. dell'Industria 6 - Tel. (0481) 522012

V sredo prva prireditev, od četrta dalje pa večdnevno praznovanje

Predstavitev brošure Repentabor 90

bo uvod v letošnjo kraško ohcet

S predstavitvijo brošure *Repentabor 90*, ki je sad dela mladih raziiskovalcev, se bo v sredo, začel uvod v letošnjo 15. kraško ohcet. Predstavitev bo v Kraškem muzeju v Repnu.

Praznično vzdušje bo zajelo Repen naslednji dan, ko bodo odprli 8 osmic, v Kraškem muzeju in Kraški hiši bodo otvoritve treh razstav, kasneje pa bo na trgu v Repnu ples, ki se ga bosta po fantovski in deklški udeležila tudi ženin in nevesta.

V Kraškem muzeju bosta obiskovalcem na ogled razstava vstakleničenih vin tržaške pokrajine in razstava zdravilnih zelišč. Na razstavi vin, ki bo pod okriljem Kmečke zveze, bo sodelovalo 12 vinogradnikov - od Nabrežine do Mačkolj - s svojimi terani, refoški, merloti, malvazijami, pinoti, savignoni in tokaji. Razstava bo prav gotovo dokazala kvalitetni skok naših vinogradnikov v zadnjih letih. Razstavo zdravilnih zelišč z naslovom *Ta trava je šacana* pripravljajo sodelavci Zgodovinskega odseka NSK, o njej pa podrobneje pišemo na 7. strani. Tretja razstava bo v galeriji Kraške hiše in bo posvečena umetnosti obrti. Vse tri razstave bodo odprte do ohcetne nedelje, istočasno pa bo seveda na ogled tudi Kraška hiša.

Naslednji dnevi bodo spoštovali scenarij kraške ohceti. V petek bodo vaški fantje zapeli podoknico, v soboto bo prevoz bale s Cola v repensko Kraško hišo, v nedeljo pa bo ohcet. Že zgodaj jutraj se bosta ženin in nevesta začela pripravljati na svojih »domovih« na svečani dogodek. Okoli osme ure bo ženin v spremstvu harmonikarja in ohcetarjev krenil z Repna proti Colu po nevesto. Krenil pol desetih bo sprevid krenil z nevestinega doma k repentaborski cerkvi, kjer jih bodo pričakale »noše«. Poročni obred se bo začel ob 10. uri. Mladoporočenca se bosta nato s svati podala do restavracije Furlan na žvacet, od tod pa ob plesu in petju v Repen, kjer bo pred Kraško hišo predaja neveste. Sledila bosta poročno kosilo v gostilni pri Križman in popoldne ples na trgu.

Od četrta dalje bo vsak večer v Repnu ples, v osmicah pa bodo obiskovalcem radi postregli z domačo kapljico in s kako kraško specialiteto.

Sinoči so začeli postavljati razstavo umetnostne obrti (Foto Križmančič)

Umetnostna obrt

Kot je že tradicija, bo tudi v okviru letošnje Kraške ohceti v Repnu razstava umetnostne obrti. Razstava bo na ogled v Kraški hiši od četrta, 22., do nedelje, 25. avgusta, priredila pa jo bo zadruga Naš Kras v sodelovanju s Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem.

Na razstavi si bo mogoče ogledati keramične izdelke Gabrijele Ozbič iz Boršta, zlatino Petra Malalana z Opčin in kamnite izdelke Pavla Hrovatina od Briškov. Slednji se bo na repenski razstavi prvič pojavil, medtem ko sta prva dva na njej že tako rekoč veterana, pa čeprav pripadata sorazmerno mlajši generaciji. »Osebo bom letos na razstavi umetnostne obrti v okviru Kraške ohceti že petič,« nam je povedala Ozbičeva, ki letos nosi tudi doberšen del organizacijskega bremena. »Na njej sem namreč prvič nastopila pred desetimi leti, takoj potem, ko sem odprla svojo obrt.«

Gabriela Ozbič se je specializirala v izdelavi glinastih izdelkov, kot so vaze, stenski krožniki, svetilke in druga podobna hišna oprema. Veliko dela po naročilu, npr. za poročna darila. Na začetku je imela delavnico v Ul. Settefontane v mestu, kot že rečeno, pa zdaj živi in dela v Borštu, kjer sta si z možem uredila udoben dom. Na njeno »ars cretario« opozarja tablica na glavni cesti pod vasjo.

»Svoje dosedanje izkušnje na razstavah umetnostne obrti v okviru Kraške ohceti ocenjujem pozitivno,« nam je povedala. »Gre za prireditve, ki privabljajo veliko ljudi od blizu in daleč in torej predstavlja lepo priložnost tudi za nas, da se predstavimo širši publiki. Po mojem pa je zdaj že dozorel čas, da bi razmišljali o nekoliko zahtevnejši razstavi prireditvi v okviru Kraške ohceti, na kateri bi sodelovalo večje število umetnostnih obrtnikov, seveda takšnih, ki tako ali drugače izhajajo iz kraške tradicije ali se nanjo navezujejo. Prav zato bi bilo primereno, da bi priprave na prihodnjo izvedbo stekle prej kot letos.«

Odpravljanje posledic nesreče v Ulici Locchi

Tržaški podžupan Sergio Trauner ter odbornika za skrstvo Nemetz in za javna dela Bosio so včeraj popoldne sprejeli zastopstvo stanovalcev poslopja v Ul. Locchi, ki ga je pred dnevi prizadela eksplozija plina. Zastopstvo sta spremljala inž. De Curtis in arh. Riccesi, na tržaško županstvo pa je prišlo, da bi tržaška občinska uprava storila vse, kar je v njeni moči, da bi čim prej prišlo do odprave hudih posledic eksplozije, zaradi katere je ta čas več družin ostalo brez stanovanja.

Podžupan Trauner je v svojem odgovoru najprej podčrtal, da se je ob tej nesreči tržaška občinska uprava že dobro izkazala, saj je takoj in učinkovito poskrbela za začasno stanovanje brezdomcev, za ureditev prometa na ulici pred razdejanim poslopjem itd. Trauner je zagotovil, da se bo občinska uprava tudi vnaprej tako obnašala in bo med drugim poskrbela za čimprejšnjo izdajo gradbenih dovoljenj za obnovo razdejanih stanovanj.

Omeniti velja, da se je župan Ricchetti z letovišča, na katerem se trenutno nahaja, po telefonu osebno pozanimal za nesrečo in izrazil solidarnost vsem, ki so bili v njej prizadeti.

Arest v ambulanti za hitro pomoč glavne bolnišnice

Leteči oddelek tržaške policije je v noči med petkom in soboto aretiriral 32-letnega Daria Piso iz Stare istrske ulice 21 ter njegovo 24-letno družico Eleno Berlingerio pod obtožbo upiranj, žaljenja in ranjenja javnega funkcionarja ter prekinitve javne službe. Vse te težke obtožbe si je dvojica »zaslužila« v ambulanti za prvo pomoč glavne bolnišnice, kjer se je predstavila okrog 2. ure v izredno razburjenem stanju (po vsej verjetnosti v abstinenci krizi) in zahtevala medicine (po vsej verjetnosti metadon). Kaj kmalu sta moški in ženska, ki sta sicer stara znanca policije, začela zmerjati dežurnega zdravnika in policista, potem pa sta ju začela tepsti in sta pometala na tla vse, kar jima je prišlo pod roke. Na poziv policista je kmalu nato posegel leteči oddelek in aretiral dvojico ter jo odpeljal na kvesturo, kjer se še dolgo ni umirila. Zdaj se hladi v Koroneju.

Tatič istega dne zasačen, aretiran in strogo obsojen

Tržaški karabinjerji so včeraj popoldne aretirali 25-letnega Claudia Ferrolia, ki so ga zasačili, ko je skupaj s pajdašem skušal zbežati s plenom, ukradenim v nekem stanovanju. Malopridnež je imel na sebi pol milijona lir, ki ga je ukradel v stanovanju 67-letne Paole Gustini pri Sv. Alojziju v Trstu. Koliko oziroma ali je sploh kaj odnesel njegov pajdaš, ni znano, kakor ni znana niti njegova istovetnost, saj mu je uspelo pravočasno zbežati.

Ferrolia pa so karabinjerji, ki so posegli na poziv nekega sosedga Gustinijeve, že včeraj peljali pred sodnika, ki mu je sodil po nujnem postopku. Sodnik ni bil prizanesljiv, saj je mladenič že večkrat imel opravka s pravico zaradi podobnih tatvin ter zaradi posesti in razpečevanja mamil. Obsodil ga je na eno leto in dva meseca zaporne kazni ter na globo 600 tisoč lir, in sicer brezpopojno.

Triletni otrok živ in zdrav po nevarnem sprehodu na strehi

Triletni otrok je včeraj splezal na streho in se po njej sprehajal ter k sreči ostal živ in zdrav. Otroku je ime Daniele Cian, s starši pa stanuje na podstrešju štirinadstropne stanovanjske hiše v Ul. Vasari 1. ob križišču s središčno Ul. Oriani. Včeraj okrog 13. ure, v trenutku, ko je bil brez nadzorstva, je Daniele odprl okno ter po njem splezal na streho. Naklon strehe in nevarna višina ga nista nikakor ustlašila, tako da se je začel po njej mirno sprehajati. Hodil je ob robu strehe, tako da so ga zapazili neki mimoidoči in nemudoma poklicali gasilce. Preden je slednjim uspelo priti na lice mesta, pa je bil otrok že na varnem. Za to je poskrbel policist v civilu, ki je medtem vliomil v stanovanje in brez večjih težav dosegel otroka. Kaže, da se je vse to zgodilo, ne da bi se Danieleva mati, 24-letna Alice Cian, kaj zavedala. Baj je zadržala.

Za ureditev vprašanja proizvodnih kvot mleka

Prav v teh poletnih dneh, sporoča Združenje rejcev, se je na raznih ravneh spet razpravljalo o proizvodnih kvotah mleka. Odgovorni se bodo morali v kratkem odločiti, kako naj bi se italijanska govedoreja prilagodila določilom ES, zmanjšala proizvodnjo mleka in odvzela del zaslužka tistim, ki bodo po 1. aprilu 1991 presegli letno proizvodno kvoto. Obetajo se precejšnje spremembe, ki bi znale povzročiti nekaj nevšečnosti tudi rejcem v tržaški pokrajini.

Iz podrobne analize posameznih situacij znotraj naše govedoreje izhajajo tri glavne skupine.

V prvo skupino spadajo tisti, ki sploh nimajo proizvodne kvote in zanje tudi še niso zaprosili. Tem bodo morali v kratkem uradno registrirani odjemalci (npr. mlekarne) pridržati pri izplačilu 541 lir dodatnega odvzema za vsak liter oddanega mleka. S pomočjo strokovnih organizacij naj poiščejo rešitev, ker bodo pri dodatnem odvzemu prvi na vrsti.

Bistveno drugačen je položaj tistih, ki so v prejšnjem produkcijskem obdobju 1990/91 presegli proizvodno kvoto, ki jim jo je dodelilo Deželno združenje proizvajalcev mleka (A.PRO.LA.CA.). Dobršen del teh je že oddal prošnjo za dodelitev dodatne kvote, vendar odgovora zaenkrat še niso dobili. Prošnjo naj oddajo tudi ostali, čeprav ni znano, ali bo sprejeta.

V tretji skupini so tisti, pri katerih je dodeljena kvota na eno ime, mleko pa trenutno oddajajo na ime drugega družinskega člana, ki proizvodne kvote nima. Taka situacija je formalno nepravilna. Zato naj nemudoma zaprosijo za prepis kvote na ime tistega, ki v resnici mleko prodaja.

Pokrajinsko združenje rejcev vsakakor opozarja na morebitne novosti v zvezi z omejevanjem proizvodnje mleka, ki bodo verjetno prišle na dan v naslednjih mesecih in poziva rejce, naj stalno nadzirajo lastno proizvodnjo. Poleg tega naj se obrnejo na strokovne organizacije, katerim je Združenje že posredovalo vse razpoložljive informacije tehnične narave. Od teh Združenje pričakuje, da bodo na vseh ravneh zagovarjali koristi tukajšnjih rejcev.

Poslavljanje vladnega komisarja De Feliceja

Predsednik deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine Nemo Gonano se je včeraj popoldne na tržaški prefekturi poslovil od dosedanjega vladnega komisarja Eustachia De Feliceja. Slednji po šestih letih službovanja v naši deželi odhaja v Rim, kjer bo prevzel službo generalnega inšpektorja na notranjem ministrstvu. Gonano se je De Feliceju zahvalil za delo, ki ga je opravil kot zastopnik vlade v Furlaniji-Juljski krajini ter mu zaželel še veliko dosežkov v novi odgovornosti.

Marija Cergol vd. Primožič

Pogreb bo jutri, 19. t.m., ob 10.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo hčeri Danila in Marija ter drugo sorodstvo.

Trst, 18. avgusta 1991.

Ob nepričakovani izgubi sodelavca in prijatelja Evandola Di Donata izrekajo družini iskreno sožalje župan, svetovalci in uslužbenci občine Repentabor.

ZAHVALA

Ob izgubi najinega brata

Borisa Puntarja

se iskreno zahvaljujemo za številne izraze sožalja. Posebej se želiva zahvaliti g. župniku, cerkvenemu pevskemu zboru, zboru V. Mirk, nosilec krste, darovalcem cvetja in vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

Sestri Slavi in Silvi

Prosek, 18. avgusta 1991.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so našo

Solzo Werk

pospremili na zadnji poti ter vsem, ki so nam kakorkoli stali ob strani.

Tatjana, Lara in Jasmine

Koludrovca, 18. avgusta 1991

Leto dni je minilo, odkar nas je zapustil naš dragi

Josip Lovriha

Spominjajo se ga žena Marija, brat Angel, nečakinja Boži z družino, vsi sorodniki in prijatelji.

Žena Marija se iskreno zahvaljuje svojemu bratu Danilu in ženi Gini za nesebično pomoč in stalno prisotnost med možovo boleznijo.

Dolina, 18. avgusta 1991

19.8.1990 19.8.1991

Minilo je leto, odkar nas je zapustila naša predraga prijateljica

Anna Primosi

Ostala boš vedno v naših srcih.

Spominjajo se te Romina z družino, Edi, Saško, Darjo, Sandro, Enzo in mnogih drugih prijateljev.

su s človekom. Po predavanju bomo imeli med diskusijo in potem pri manjših okroglih mizah možnost, da informacije prenesemo v naše življenje, da jih primerjamo z našimi izkušnjami, z delom, ki ga nekateri opravljamo na političnih, kulturnih, socialnih, vzgojnih, verskih idr. področjih.

Podobno možnost bomo imeli tudi po tretjem srečanju, ko bomo problematiko še bolj razširili. Predavatelj nam bo orisal spremembe, ki smo jim v zadnjih časih priča v Evropi. Propad komunizma na eni strani, propadanje liberalizma na drugi, problemi, ki jih prinaša nova združena Evropa na področju socialne, politike, iskanje novih rešitev in poti, ki bi se bolj približale človeku, kaj pravi o vsem tem zadnja papeževa enciklika - vsega tega se bomo skušali dotakniti na našem zadnjem srečanju.

Predavanja in druga srečanja bodo seveda odprta vsem, vendar si organizatorji želimo, da bi se mladi, ki bi se jih radi udeležili, vpisali na Tabor. Tisti, ki se pravočasno vpišejo bodo lahko vseh vseh 48 ur Tabora preživeli skupaj, ker jim ne bo treba iskati hrane in prenočišča.

Prijave zbira Slovenska prosveta - Ul. Donizetti 3, Trst, tel. 370846 (v jutranjih urah).

BREDA SUSIČ

15.8.1987 15.8.1991

Minila so že 4 leta, odkar me je zapustil moj dragi mož

Vilko Batič

Z ljubeznijo se ga spominja žena Bianka.

Lonjer, 18. avgusta 1991

Oproščamo se za neljubo napako pri objavi 15.8.1991.

Dve leti sta dovolj dolga doba, da pozabimo na polemike, ki se sicer razplamtijo, potem pa tonejo v pozabo, kot kamenček, ki ga vržemo v tolmun. Sliši se rahel »pljus«, pa ga že ni več. S kamenčkom tone v pozabo tudi vse, kar je bilo morda ob tem pametno povedanega. Morda je tako prav, a za nalašč bi tokrat osvežili spomin na nekatere besedne spopade, pa tudi na zamere, ki so nastale ob zadnji kraški ohceti. Bilo je torej pred dvema letoma, ko smo se šli tudi na straneh tega časopisa o »ljudski« in »narodni« noši. Ne vračamo se k vprašanju zaradi samih terminov, temveč zaradi pojma, ki se skriva za njima.

Na kratko: »narodna« je noša postala, ker so jo Slovenke oblečile, da bi z njo izražale svojo narodno pripadnost. Bili so hudi časi, ko je bila potrebna in primerna taka oblika samopotrjevanja. »Narodne« noše v pravem pomenu besede ni, ker Slovenci nimamo enotne noše, nasprotno, v tem našem drobnem, a glede ljudskega izročila bogatem, prostoru poznamo za vsako pokrajina celo več različic, tako recimo, na Primorskem ločimo rezijansko, beneško, trentarsko, goriško, kraško, mandrjersko, škedenjsko ali brško ali istrsko. Vse pa so - ljudske, ker izhajajo iz ljudstva, ker so se med ljudstvom rodile in jih je ljudstvo nosilo. Seveda so možne še druge razdelitve in tako imamo meščansko in kmečko, praznično in delovno.

No, tega uvoda si nisem zamislila iz kakega pridigarskega nagiba, temveč zato, da bi poudarila, kako je noša del tistega bogastva, ki nam prihaja iz ljudstva, ki mu pripadamo, in istočasno dediščina tistih prednikov, ki so bili tako pozorni do noše, da so nam jo skušali predati in shraniti v čim bolj izvorni obliki. Vsa ta skrb, ki so je bile noše deležne v preteklosti, terja tudi od nas veliko obzirnosti. In tako sem prišla do tiste najbolj boleče točke.

Ko se je rodila kraška ohcet, sta bila jasna predvsem dva cilja: osmisliti, dati neko vsebino Kraški hiši v Repnu in vzbuditi novo zanimanje za domačo nošo. Na prvi ohceti leta 1968 se je pojavilo v noši 60 ali 70 ljudi. Če se prav spomnim, so bile to starejše gospe, ki so se v svojih mladih letih rade oblečile v nošo in se jim je ponudila zopetna priložnost, da so oblekle dragocene stare obleke. V letih se je zanimanje za nošo res povečalo, celo in morda predvsem med mlajšimi, ki so iz starih skrinj poiskale podedovane noše in jih z velikim veseljem oblekle, ker je to predstavljalo drugačno, neobičajno priložnost. Nekaj zaslug so prav gotovo imele pri tem tudi razne folklorne skupine na Tržaškem, ki so načrtno gojile skrb za nošo. Podatek, da se je na zadnji ohceti pred dvema letoma obleklo v nošo preko 250 oseb, bi lahko bil nadvse spodbuden, vendar tudi tu ne manjka pelina: nekateri in predvsem nekatere so se, žal, oblekle v nošo na način, ki je vreden kar precejšnje graje. Pravim predvsem nekatere, ker je očitno pri ženskah in dekletih zanimanje za nošo večje, zato je vedno bilo več v nošo oblečenih

Prihodnjo
nedeljo bo
na Repentabru
Kraška
ohcet:
nekaj nasvetov
kako obleči
nošo

S spoštljivim odnosom do oblek naših babic

žensk kot moških, poleg tega, da so skupine žensk v mnogih vaseh začele obnavljati in šivati noše. A to je spet poglavje zase.

Govorim o graji in istočasno upam, da je botrovalo nemarnosti, s katero so se nekatere obleke v nošo, predvsem neznanje. Izkušnja mi namreč pravi, da ni v vseh družinah prehajalo zanimanje za nošo z matere na hčer, ponekod so se namreč pojavljali generacijski preskoki, morda tudi zato, ker se je v povojnem času začelo uveljavljati

prepričanje, da je »treba staro pometati stran«. Tako so s Krasa izginile skrinje in mnogi predmeti. Noša se je pogosto ohranila, vsaj v posameznih delih, ker je bila »lepa«, ker je bilo vezene dragoceno, morda pa tudi zato, ker ni bilo tedaj primernih interesentov-kupcev. Mimo tega, pa je bilo zanimanje za nošo, ki je obležala v nekaterih skritih predalih, izredno skromno. Če se je zanimanje, denimo, povečalo pri vnukinji, ko je babica že umrla, je z njo izginil tudi vir informacij, kako je

treba nošo obleči. Skratka, želim in hočem verjeti, da gre tu za neznanje in ne za namerno podcenjevanje noše.

Pred praktičnimi napotki se mi vsiljuje še drobno razmišljanje. Marsikdo bi mi lahko oporekal in ugovarjal, da je tudi pri oblačenju noše stvar okusa. Res je tako bilo: ženske so se tudi v preteklosti oblečile po okusu, vsaka si je po okusu in tedanji modi sešila nošo, pa seveda po materialu, ki je bil na razpolago. Okus je bil tedaj nujno različen od današnjega. Noša pa je z

Posvetovalnica

Da bi pomagale pri odpravljanju nerodnosti, so si domačinke iz Repna, prav tiste, ki so se dve zimi trudile, da bi si izdelale bogate in lepe noše, ki naj bi bile čim bolj podobne starim, čeprav na novo izdelane, zamislile prijetno pobudo. Za odpravljanje manjših dvomov je od jutri dalje med 11. in 14. uro na razpolago telefonska številka 327-124. Oglasila se bo Vesna Guštin, ki bo rada postregla z nasvetom. V četrtek zvečer pa bo v Kraškem muzeju od 20. do približno 21. ure delovala prava posvetovalnica za noše s Franko Slavec, ki vam bo lahko nudila vsak nasvet za način oblačenja in usklajevanje delov noše.

Ob naslovu
nekdanje
mladenke v
nošah, spodaj pa
posnetek z zadnje
ohceti

leti postala nekakšen »muzejski« predmet, ohranila se je taka, kot je bila, ni se spreminjala. Če jo želimo sedaj obleči, moramo sprejeti načela, ki so veljala, ko so jo ženske še nosile tako, kot se je ohranila. S spoštovanjem teh načel naših babic obenem izražamo tudi spoštovanje do noše oziroma dedela tiste »narodne« dediščine, ki smo jo hote ali nehote podedovali. Če nošo želimo obleči, pomeni, da nam ta dediščina nekaj pomeni in ji moramo izkazati spoštovanje, ki ga terja.

Predvsem je poroka bila velik praznik in za take priložnosti so se ženske oblečile s posebno pozornostjo, kar pomeni, da niso spregledale nobene podrobnosti. Prav pri detajlih pa lahko zasledimo najpogostejše »napake«. Ženske so najraje hodile »pokrite«, torej s pečo na glavi: v nekateri vaseh je peča terjala na ramenih bel vezen šal, ponekod pa so nosile pečo in »karpon« (svilen šal) na ramenih. Ko niso imele peče, so si ovile kite okrog glave. Mnoga dekleta imajo tako dolge lase, da si jih lahko počesejo v kite, ki jih bodo ovile okrog glave. Če pa tega ne zmorejo, si morajo vsaj speti lase v dostojno obliko. (»Sodobne« kite so lahko že dovolj primerne, medtem ko niso primerni razpuščeni lasje ali »afro« frizure, ker jih noša ne predvideva, saj jih tedanja moda ni poznala. Lasje tudi ne smejo na čelu kukati izpod peče.) Dekle ali ženska, ki se obleče v nošo se mora skratka prilagoditi modi v preteklosti: zato so »odveč« pobarvani nohti, sončna očala, neprimeren nakit (moderni uhani ali več prstanov na roki), čevlji s previsoko peto, sandali in kratke nogavice. Ženske so nosile dolge bele, sicer industrijske, nogavice (dovolj spodobne so lahko tudi dokolenke) in obvezno črne čevlje z nizko in široko peto. Vezalke ne bodo noben greh, navadni »dekolte« pa bodo tudi dovolj dobri. Nakit naj si nadene le tista, ki razpolaga s starim ali primernim nakitom, manj »nerodno« bo izpadla brez nakita, kot pa s kičasto bižuterijo.

Poglavje zase predstavlja sama obleka. Obvezna so poškrbljena spodnja krila, ker morajo biti obleke košate. V glavnem smo na preteklih ohceti res videli stare, vezene rokavce ali opleče (bluze), pri oblekah, predpasnikih in trakovih pa se običajno pojavijo nerodnosti, ko je treba dele obleke uskladiti ali nadomestiti. Tu bi težko natosila uporabnih nasvetov, ker je možnosti nešteto, a priporočala bi tistim, ki nameravajo obleči nošo, da že danes pomislijo, kako se bodo oblekle. Če bodo dovolj pozorne, bodo težko zagrešile veliko napako, prav nihče pa jih ne bo okregal, če bodo imele »grši« ali »lepši« predpasnik, takega bodo pač imele, kot ga doma premorejo.

Na kraški ohceti je vedno veliko občinstva, zato prisotnost v noši preneha biti nekaj »zasebnega«. Noša in človek, ki jo je oblekel, sta na ogled z vsemi deli, načinom oblačenja in obnašanja. Morda je tudi zato prav, da pokažemo nošo v čim popolnejši in dostojnejši obliki.

NADJA KRIŠČAK

»Ku žjegen sv. Blaža, ke ne škuode, ma nanka ne pomaga«

Še pred nekaj leti je marsikdo komaj skril hudo mušen nasmešek, ko so mu svetovali čaj iz domačega zelišča za bolečine v trebuhu ali kako drugo nevspešnost. Včasih, v stiski pa je tak nasvet še kako prav prišel. Sicer nikoli in nikomur ne bi bili priznali, da je pomagal domači čaj iz travice, ki je rastle na paštnu, a kaj »ko drugega ni bilo pri roki«! Stvari so se v zadnjem času kar precej spremenile in prodajalne z zelišč rastejo kot gobe po dežju, kar dokazuje ponovno zanimanje za zdravljenje z naravnimi sredstvi. Zato bo verjetno prav drobrodošla razstava z naslovom Ta trava je ščana, ki nam jo ob kraški ohceti pripravljata Kristina Kovačič in Martina Repinc, sodelavki Odseka za zgodovino pri NŠK. Od četrтка do nedelje bo namreč v zgornjih prostorih repenskega Kraškega muzeja na ogled 24 shed najbolj cenjenih zdravilnih rastlin, ki so se najpogostejše pojavljala v razgovorih s 15 starejšimi informatorji na področju od Križa do Gabrč, torej na kraškem področju. Informatorje je obiskala Kristina Kovačič v zadnjih petih letih, nato sta z Martino Repinc obdelali podatke in jih dopolnili z ilustracijami Giuliane Gerdol.

Razstava bo nudila poleg botaničnih shed, na katerih bodo navedena imena zelišč v latinščini, italijanščini, slovenščini in v narečju, še vrsto koristnih podatkov, kot je, denimo, uporabnost zelišč tako iz strokovne literature kot iz ljudskega izročila. Na ogled bodo tudi prave »trave«, posušene in sveže, kot so rožmarin, meta, žajbelj, lipa, kamilica, kopriva, brin in hren (kot zanimivost naj povemo,

da je služil proti prašičji rdečici), pojavljala pa se bodo tudi manj znane, kot sta, recimo, pirnica (plevel ali »gramigna«) in netresk, ki je blažil bolečine v ušesu, rastle pa je na strehi in varoval, da ne bo treščilo. Ob travah bodo razstavljeni predmeti, ki so služili za obdelavo zelišč. Zelišča so »drobili« vedno z lesenim batom, »les na les«, kot so pravili, »ker kovina vleče nase lastnosti trave«. Tudi sušili so zelišča vedno v senci, da jim ne bi sonce vzelo zdravilne moči.

Zanimivosti sta Kristina Kovačič in Martina Repinc zbrali še in še in, kar bo mogoče, bosta tudi prikazali na razstavi, pa ne glede na učinkovitost, saj malokdo še verjame v zdravilno moč ogrlice iz česna proti glistavosti!

Nekatere bolezni so skoraj izginile. »Madruona«, recimo, skoraj nihče med mlajšimi ne pozna, čeprav ga tu pa tam še kdaj ščipa po želodcu ali trebuhu; prav tako ne »zanuhtnce«, pregretja, glistavosti; »päsice« ni več, ker se nam le poredko zarije kak trn v peto; skoraj popolnoma so izginili očesni jčemeni, vedno manj je omedlevic, zato pa še razsajajo bradavice, prehladi, zoboboli, revme in še marsikaj bi lahko našeli. No, proti vsem tem boleznim, pa še proti drugim, so stari poznali domače zdravljenje.

Predvsem zaradi revščine so v preteklosti le poredko stopili do zdravnika. Najpogostejše so šli po nasvet, tako za zdravljenje ljudi kot živine, v špečarijo, za običajnejše bolezni in bolečine pa so skoraj

v vsaki družini poznali vsaj nekaj sredstev. Bila je to umetnost, ki so se ji v glavnem posvečale ženske, nasveti pa so bili na razpolago predvsem za družinske člane in najbližje, nikoli za tujce. Recepti nikoli niso bili zelo točni, pač po občutku: peščica tega, ščepec onega, skuhaš, če je premočno, razredčiš, popiješ malo, dokler ni bolje. Če zdravilo ni bilo učinkovito, je »blo ku žjegen svetga Blaža, ke ne škuode, ma nanka ne pomaga...« Ko ni bilo prav nobene pomoči, so bile krive »štrige«. Prave izvedenke, in to ne samo v zvezi s porodi, so bile babice. Na Krasu pa so pravili, da so najboljši poznavalci zelišč v Komnu ali na Gorjanskem. Gorska zelišča, recimo encijan na Nanosu, so pobirali reveži, da so jih potem prodajali družinam.

Razstavo, pri kateri je poleg Odseka za zgodovino sodeloval tudi Zavod za varstvo narave in kulturne dediščin iz Nove Gorice, bosta dopolnjevala predvajanje diapozitivov Petra Skobernetiča o zeliščih, ki rastejo na Krasu, v pritličnih prostorih pa manjša izložba zdravilnih zelišč, ki jih pripravlja podjetje Edelweis. V svojih nasadih goji v glavnem gorska zelišča, ki bodo na ogled, istočasno pa bodo na razpolago tudi nasveti prisotnega izvedenca.

Za tiste, ki se bodo udeležili odprtja razstave, pa hranita Kristina in Martina še prijetno presenečenje, ki je »tematsko« vezano na ohcet: iztaknili sta namreč recept za domači afrodiziak, saj je tudi pri Kraševcih včasih omagala spolna sla. Zagotavljata, da čudežna trava raste na Krasu, a do četrтка bodo »povpraševalci« morali še potrpeti!

N. K.

Malva silvestris

Prisilni povratek za 200 v naši deželi nastanjenih Albancev

Albanske pribežnike so v Ronkah vkrcali na letala proti Tirani

Včeraj ob 17.20 je letalo DC-9 družbe Alitalia vzletelo z letališča v Ronkah proti Tirani. Amidei, ki so se bilo 50 albanskih pribežnikov in prav toliko mož sil javnega reda, policistov in karabinerjev, ki so skrbeli za varnost in preprečevanje morebitnih izgrediv med poletom. Tako se je za skupnino pribežnikov včeraj na Goriškem zaključila desetdnevna odisejda na italijanskih tleh, ki se je začela 8. avgusta, ko je do kraja natrpna ladja Vlor priplula v pristanišče v Bariju. Sledili so dramatični dnevi na nogometnem stadionu in pristanišču, vrnitev večine pribežnikov v Albanijo in razporeditev najvztrajnejših po raznih deželah Italije. Od teh so 202 pred tremi dnevi namestili v vojašnici v Taurianu pri Spilimbergu, vendar tudi zanje je včeraj napočil čas prisilnega povratka. Ko so že mislili, da se bodo lahko nastanili v Italiji, je včeraj ponoči okrog 250 pripadnikov sil javnega reda obkloplilo vojašnico. Pribežniki so se skušali upirati, vendar niso dosegli drugega kot nekajurno zakasnitev odhoda. Razdelili so jih namreč v manjše skupine in jih pod nadzorstvom oboroženih mož prepeljali na letališče v Ronkah.

Prva skupina pribežnikov se je na dveh vojaških avtobusih pripeljala na močno zastraženo letališče ob 16.45. Bilo jih je po 25 v vsakem avtobusu skupaj z nekaj desetinami policistov in karabinerjev, konvoj pa je spremljalo še pol ducata policijskih vozil. Na letališče so jih pripeljali kar skozi stranski vhod blagovnega terminala do hangarja, pred katerim jih je že ča-

kal DC-9, ki je pol ure prej prišel iz Benetk. Ves postopek je koordiniral goriški kvestor dr. Angelo Torricelli, ki je odredil prepoved dostopa na letališče za vsakogar vključno z novinarji. Albanci so kakih 20 minut počakali na avtobusih, nakar so se med strnjenima kordonoma karabinerjev in finančnih stražnikov vkrcali na letalo. Vse je potekalo v najpopolnejšem redu, brez vsakršnega poskusa upira-

nja, ki bi sicer spričo izrednih varnostnih ukrepov bil povsem brezupen. Letalo, ki je čakalo s prižganimi motorji, je že nekaj minut kasneje vzletelo proti Tirani. Preostale Albance iz Tauriana so nato v dveh skupinah po 75 ljudi vkrcali še na dva poleta iz Ronk proti Tirani nekaj po 20. uri in 30 minut po polnoči.

Na sliki (foto Marinčič) prisilno vkrcanje Albancev v Ronkah na DC-9, ki jih je ponesel v Tirano

Pobuda za vrnitev priimkov

in imen v slovensko obliko

Mladinska sekcija SSK in SMReKK sta izpeljala akcijo za vrnitev v slovensko obliko imena desetih svojih članov oziroma prijateljev. Pobuda sodi v širši sklop podobnih dejavnosti, ki sta jih že izpeljali Mladinska sekcija SSK z izdajo posebne brošure z navodili o vračanju imen in priimkov v slovensko obliko in SMReKK z debatnimi večeri o dvojezični podobnosti mesta Gorica.

Za vrnitev imena v slovensko obliko so se tokrat odločili: Sirk Ivan (Giovanni), Cotič Robert (Roberto), Petejan Rajko (Raimondo), Kosič Herman (Ermanno), Humar Marko (Marco), Srebrnič Martin (Martino), Terpin Andrej (Andrea), Vogrič Andrej (Andrea), Čerinc Marinka (Marina), Contin Janez (Giovanni). Postopek sta opravila dr. Damijan Terpin in Robert Cotič.

Dekreti generalnega pravdnika pri Tržaškem Prizivnem sodišču z odlokom o spremembi imena so bili interesom izročeni v teh dneh po daljšem postopku, ki je trajal nekaj mesecev. Interesenti bodo morali sedaj spremembo vpisati v vse zadevne listine in osebne dokumente. Medtem je

romski parlament sicer odobril zakon, ki poenostavlja postopke za vračanje v originalno obliko popačene in poitalijančene priimke, ni pa znano, če se ga je kdo že poslužil. Ta pobuda naj bi po namenu SMReKK-a in Mladinske sekcije SSK spodbudila tudi druge pripadnike slovenske narodnostne skupnosti, da bi vrnilo svoje priimke in imena v originalno slovensko obliko.

Tečaj za pevce in zborovodje

Združenje cerkvenih pevskih zborov na Goriškem pripravlja v septembru tečaj za zborovodje in pevce. Potekal bo predvidoma dvakrat tedensko. Obsegal bo metodiko dirigiranja, vokalno tehniko, oblikovanje in interpretacijo skladb. Kdor se želi udeležiti tečaja, naj se javi, do 24. t.m. na sedežu ZCPZ — Riva Piazzutta 18 v Gorici.

Podrobnejša pojasnila bodo posredovali slušateljem neposredno.

Deseti mednarodni natečaj

za violiniste "R. Lipizer"

Gorica bo ob koncu meseca in v začetku septembra v znamenju dveh pomembnih mednarodnih kulturnih prireditiv. Najprej bo mednarodni folklorni festival, od 7. do 15. septembra pa mednarodni natečaj za mlade violiniste, ki se bodo potegovali za nagrado R. Lipizer. Prireditelj bo letos že desetič. Najbrž je tudi to razlog, da se je prijavilo na natečaj kar dvainosemdeset glasbenih izvajalcev iz enaindvajsetih držav.

Poleg solističnih nastopov, bodo tekmovalci igrali tudi ob spremljavi orkestru. Letos bosta sodelovala kar dva: komorni in simfonični.

Ob dveh pomembnih obletnicah, 200—letnici smrti A.W. Mozarta in 250—letnici smrti A. Vivaldija, so prireditelji uvrstili med obvezne skladbe tudi dela omenjenih dveh velikih mojstrov. Na ta način se bo tudi Gorica poklonila spominu dveh genijev s področja glasbene ustvarjalnosti.

Ocenjevalni komisiji bo predsedoval skladatelj in znani pedagog Firmino Sifonia, sestavljali pa jo bodo znani

Poletne prireditve na goriškem gradu

Po filmskem festivalu spet teater in koncerti

Po filmskem "intermezzu" s predstavami pregleda za nagrado Sergio Amidei, ki se je končal sinoči, se že v tem tednu nadaljuje spored glasbenih in gledaliških prireditiv na goriškem gradu. Jutri ob 21. uri bo koncert Boogie Bar Club Banda iz Trsta. Ansambel v zasedbi Stefano Franco - klavir, Gabriele Centis - bobni, Edi Meola - sax kontralt, Franco Valussi - sax tenor, Giulio Miladossi - trobenta, Sergio Candetti - bas, Franco Trisciuzzi - kitara in petje se bo predstavil s celovečernim koncertom zabavne glasbe.

Glasba in gledališče bosta nosilni temi narečne predstave Carpinterija in Faragune »Da l'Isenzo fin a Zara go impegnà la mia chitarra«, ki je napovedana v sredo, 21. avgusta, ob 21. uri. Pod vodstvom režiserja Francesca Macedonia in ob klavirski spremljavi Livia Ceccholina bodo nastopili igralci Ariella Reggio, Luciano Del Mestri, Riccardo Canali, Giorgio Amodeo in Gianfranco Saletta.

V petek se bodo nadaljevali nastopi iz sporeda 1. gledališkega festivala Triveneta. Tokrat bo na vrsti gledališka skupina "La Barraca" iz Vicenze, ki se bo predstavila z narečno igrano »La mojere in prestito« (Žena na posodo). Igra je prosto povzeta po Plavtovem Amfitrijonu.

Gledališki festival se bo nato nadaljeval v prvem tednu septembra, ko bodo na vrsti še zadnje tri predstave: v torek, 3. septembra, bo nastopila skupina "Teatro d'arte Rinascita" iz

kraja Paese pri Trevisu, ki bo uprizorila Goldonijevo igrano »Il vero amico«. Tri dni kasneje bo na vrsti gledališki ansambel "Teatro Sala" iz Padove z igrano »Tredici a tavola« Marca Gilberta Sauvajona, festival pa bo zaključila goriška skupina "Collettivo Terzo Teatro" v nedeljo, 8. septembra, s farso Daria Foja »Non tutti i ladri vengono per nuocere«. Na tem zaključnem večeru bodo tudi razglasili zmagovalce gledališkega festivala in jim podelili Trofejo goriškega gradu.

Še pred navedenimi gledališkimi nastopi, ki bodo zaključili letošnjo okrnjeno poletno sezono na gradu, bosta pod prireditvenim šotorom na grajskem dvorišču še dva glasbena večera: v ponedeljek, 26. t.m., se bodo predstavili goriški ansambel »Topsy« v sestavi Oscar Duiz, Leonardo Milocco, Claudio Marangotto, Igor Ožbot, Stefano Padovan ter nekaj drugih ansamblov, ki pri nas gojijo jazz, rock in blues. Precejšnje pričakovanje pa že vlada za koncert v sredo, 28. avgusta, ko bo nastopil sloviti vokalni ansambel »The platters«, ki je od polovice 50. let z uspešnicami »Only you«, »My prayer«, »Smoke get in your eyes« in drugimi prodal več kot 300 milijonov plošč. Od nekdanje skupine še nastopata French J. Thompson in Joe Jenkins, delno spremenjena sestava pa ni okrnila vokalnih značilnosti, po katerih je zaslovel ansambel.

Vstopnice (5 tisoč lir za koncerte domačih skupin, 7 tisoč za gledališke nastope, 15 tisoč za predstavo Carpinterija in Faragune, 30 tisoč za Platterse) so v predprodaji v agenciji Appiani na Korzu Italia.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Whore (Puttana)«. R. Ken Russell. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VERDI 18.00-22.00 »Ghostbusters II«.

VITTORIA 16.00-22.00 »Bocche bestiali«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Bogovi so padli na glavo II«.

SVOBODA (Šempeter) 18.30 »Letalska akademija«. 20.30 »Jazbina strasti«.

DESKLE 18.00 »K - 9«. 20.00 »Čaruga«.

ZAHVALA

Ob izgubi našega predragega

Franca Hmeljaka

se iskreno zahvaljujemo za neštete izraze sožalja. Posebej se želimo zahvaliti g. župniku Marjanu in g. župniku Davidu, ženskemu pevskeemu zboru, darovalcem cvetja in v dobre namene, pogrebem in vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih.

Žalujoči žena Cvetka, hčere z družinami, sestra Fani in ostali sorodniki

Sovodnje ob Soči, 18. avgusta 1991

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

Jožefa Čadeža

se toplo zahvaljujemo g. župniku, pevcem, predstavnikom občine, orožnikom in vsem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin.

Hči Vilma, vnuka Marta in Armando

Doberdob, 18. avgusta 1991

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Franca Gravnerja

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin. Posebna zahvala naj gre g. župniku Makucu.

Žalujoči svojci

Gorica, 18. avgusta 1991

Ob izgubi dragega očeta Franca, izrekata Tuši Gravner, dolgoletni odbornici, iskreno sožalje dijašmatica in Združenje Slovenski dijaški dom Simon Gregorčič v Gorici.

Lovski koledar

za Goriško

Znak, da se poletje nagiba v jesen, je tudi začetek lovske dejavnosti. Goriška pokrajinska uprava je pred kratkim objavila lovski koledar za sezono 1991/92.

Lov (sicer omejen samo na nekatere vrste ptic), se je že pričel v nedeljo, 11. avgusta. Dovoljen je odstrel vran, krogarjev, srak, šoj, prepelice, škorcev, in grlic.

1. septembra bo dovoljen lov na druge vrste ptic. 8. septembra se začne lov na merjasca in srnjaka v loviščih, kjer niso izvajali selektivnega lova. 1. oktobra: začetek lova na lisico in začetek lova na srno v loviščih, kjer se ni izvajal selektivni lov.

Glavna lovska sezona v nižinskih predelih se bo začela 6. oktobra, ko bo možen odstrel fazanov (samci in samice) in nekaterih drugih vrst ptic.

31. oktobra se zaključuje lov na srnjaka, 3. novembra pa začne lov na divjega zajca.

6. novembra se zaključuje lov na fazanke in jerebice.

30. decembra konec lova na lisico, divjega zajca, fazana in nekatere druge vrste divjadi. V loviščih, kjer se ni izvajal selektivni lov, tudi konec lova na srno in merjasca.

30. januarja 1992: konec lova na škranjčkanca, 1. marca pa konec lova na divje race in vodne kokoške.

Datum prenehanja sleherne lovske dejavnosti bo določen z dekretom Predsednika deželne odbora.

Posebna določila veljajo glede izvajanja lova na obalnem območju (do dveh milj od obale).

Tatovi med prazniki na avtoportu

odnesli za 50 milijonov lir tekstila

Tatovi so izkoristili velikošmarnski praznik za dokaj drzen podvig. Iz skladišča na blagovnem terminalu (avtoportu) je med sredo in petkom izginila pošiljka okrog sto peč posebnega platna, namenjenega za izdelavo kavbojk. Blago je vredno okrog 50 milijonov lir, namenjeno pa je bilo izvozu.

Lastnik pošiljke je podjetje Tessitura Vicentina. Blago je bilo, kakor je mogoče sklepati na podlagi sicer skopih podatkov, spravljeno v enem od skladišč na tovarnem postajališču.

Neznanci, ki so v notranjost skladišča vdrli skozi velika železna vrata, ki so jih na silo odprli, so blago naložili z vilicarjem na tovarnjak, ki so ga pripeljali s sabo. Imeli so dovolj časa za izpeljavo tatvine, saj kot se zdi, te dni na avtoportu ni bilo nikogar in vlom, oziroma krajo so ugotovili šele v petek.

Kakor je slišati tatovi niso imeli prevelikih težav pri nečednem opraviilu, saj je dostop do skladišča zelo lahek, območje slabo ograjeno, deloma celo brez ograje in kakor se zdi, je celoten kompleks brez stalnega nadzorstva.

včeraj danes

Iz goriškega matičnega urada v obdobju od 12. do 17. avgusta 1991.

Rodili so se: Riccardo Lulli, Alessandra Menon, Lisa Savian.

Umrli so: 88—letni upokojenec France Gravner, 91—letna upokojenka Anna Kobau vdova Granduzzi, 86—letna upokojenka Afra Colja vdova Benvenuti, 68—letna upokojenka Arduina Primosi, 64—letna Angelina Marussi, 45—letni

delavec Bruno Covaceuszach, 96—letna redovnica Maria Figelj, 90—letna upokojenka Palmira Bressan, 77—letni upokojenec Franc Hmeljak, 68—letna upokojenka Olga Butkovič, 79—letna upokojenka Maria Zaccariotto, 75—letni upokojenec Giocondo Straga, 54—letni tiskar Mario Lodolo, 84—letni upokojenec Rodolfo Conzutti, 68—letni upokojenec Domenico Dovier, 80—letna upokojenka Gemma Piculini vdova Tonutti, 79—letni upokojenec Pietro Bortoli, 69—letna upokojenka Katharina Glavina vdova Weninger.

Oklici: brigadir karabinerjev Pasquale Bottalico in bolničarka Maria Assunta Facciorusso, zdravnik Marjan Cijan in bolničarka Adriana Blazica.

Poroke: trgovski potnik Luca Depase in uradnica Claudia Battistella.

Ob 25—letnici poroke želi balinarski klub MAK članu in predstavniku Agoresta Dinu Roherju ter soprogi g. Anamariji Budihna, prav tako članici društva, še na mnoga skupna leta!

Gostilna Devetak

na Vrhu obvešča cenjene goste, da bodo 21. avgusta začeli spet redno obratovati in se priporoča za obisk.

Tombola v Ločnik

činkvina v Gorico

V Podturnu je bila sinoči, v okviru tradicionalnega poletnega praznika, velika tombola. Sreča se je nasmehnila Andreji Mucciju, ul. Cicconi 2, ki je zadel činkvino in odnesel milijon lir. Zadelek je prišel ob 15. izžrebani številki, odločilna pa je bila številka 89.

Najvišjo nagrado — dva milijona lir — pa je zmagala Martina Pellegrini iz ul. Campagna Bassa. Tombolo je zadel ob štiriinštirideseti izžrebani številki, odločilna pa je bila številka 66.

Pellegrinijeva ima zares srečo. Pred približno tremi tedni je zmagala 700 tisoč lir na podobni prireditvi pri Sv. Ani.

Domov je v dveh večerih tako prinesla kar čedno vsoto.

Glede poteka samega praznika velja zabeležiti, da so prireditelji imeli srečo, saj je bila udeležba množična. Ne samo zaradi mikavnih nagrad. Marsikdo je prišel na prireditveni prostor v želji po večernem hladu.

pogrebi

Jutri, ob 9. uri Afra Colja vdova Benvenuti iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev v Ločniku in na tamkajšnje pokopališče, ob 12.45 Katherina Adele Glavina vdova Weninger iz bolnišnice Janeza od Boga na Dunaj.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Al Giardino — Korzo Verdi 57 — tel. 531879.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Al Redentore — ul. Fr. Roselli 23 — tel. 410340.

Razmišljanje ob aktualnih razpravah za odobritev občinskih statutow

Večjezičnost ni problem - na Goriškem je bila v praksi pod Avstro-Ogrsko

Ko Slovenci postavljamo zahteve po javni rabi našega jezika, ne zahtevamo nemogočega, ampak samo priznanje naravnih pravic in udejanjanje osnovnih načel demokracije.

V tem pogledu italijanska država zaostaja za številnimi drugimi državami, kjer raba manjšinskih jezikov ni kamen spotike, ampak povsem normalna, vsakodnevna praksa. Večjezičnost postaja vse bolj stvarnost tudi na območju EGS.

Žal pa italijanska država zaostaja, kar zadeva spoštovanje manjšinskih jezikov, tudi za ranjko Avstro-Ogrsko, ki so ji, upravičeno ali ne, prilepili kliše "ječe narodov".

Res je, da so prizadevanja za enakopravnost slovenščine v javnosti tudi v Avstro-Ogrski trajala več kakor pol stoletja in da je bilo treba tudi takrat premagovati različne nacionalizme. Od nemškega, do italijanskega. Vsekakor v letih pred prvo svetovno vojno je bila slovenščina v naših krajih, v javnosti upoštevana.

To so znane in nič kolikokrat napisane stvari. Ne bo pa škodilo, če to povemo še enkrat več. Posebej v tem času, ko je v teku razprava o Statutih občin in drugih ustanov, ko je razprava o priznanju dejanskih jezikovnih pravic narodnostni skupnosti toliko bolj aktualna.

Med brskanjem po starih družinskih listinah sem med drugim odkril "Izkaznico" za službo javne straže v varstvo zemljiške kulture. Pripadala je pokojnemu staremu očetu Ivanu Peliconu iz Gabrij (roj. 1861 leta). Izkaznica ima natisnjeno besedilo v nemščini, italijanščini, slovenščini in hrvaščini (očito je bila v rabi tudi v Istri, na Tržaškem ter na dalmatinskih otokih). Dosledno v štirih jezikih je natisnjeno celotno besedilo. Knjižica je izpolnjena, kakor bodo bralci sami ugotovili, le v nemščini. Policijski uradnik v Gorici najbrž ni znal slovenščine in je zato osnovne podatke o Ivanu (Johanu) Peliconu, vpisal v nemščini. Lahko pa se Ivan Pelicon ni dovolj odločno postavil in zahteval, da se podatki vpišejo v slovenščini.

Pomanjkljivost ali nedoslednost, ki se je pokazala šele v praksi. (v.k.)

Kako so ali še bodo letovali Goričani

Zanimanje za Sredozemlje

Ponovno odkritje Amerike

V teh dneh so si tudi v turističnih agencijah nekoliko oddahnili, saj je glavni poletni naval mimo. Še vedno pa se v poslovalnicah oglašajo ljudje, ki nameravajo zadnji del poletja preživeti v znanem turističnem kraju ob morju ali v hribih, si ogledati zanimivosti kakega evropskega glavnega mesta ali drugo. Dejstvo je, da vse več ljudi potuje in malo je takih, ki se ne poslužujejo strokovne pomoči sposobnega oseba. Turistični sektor je v stalnem razvoju in se bo v naslednjih letih najbrž še bolj razcvetel. Želja po spoznavanju sveta je vedno večja, nenazadnje pa današnji človek čuti potrebo po begu iz vsakdanjega življenja. Čeprav se je počitniški čas razširil tudi na junij, julij in september, je avgust kljub temu obdržal vodilno mesto po številu ljudi na dopustu. V tem času so rezervacije v glavnem zaključene, saj so hoteli najbolj znanih turističnih krajev polni do zadnjega kotička.

V goriških potovalnih agencijah smo se pozanimali, kam so se Goričani pretežno odpravili na dopust. Medtem ko so bili lani podatki v raznih agencijah zelo različni, smo letos zasledili popolno uniformiranost tendenc. Kar zadeva morje, je letos doživelo izjemen uspeh Sredozemlje. Že aprila so ljudje začeli rezervirati mesta za Španijo, ki je letos zelo obiskana. Poleg obale je bilo veliko povpraševanje za otoke, kot so Ibiza, Mallorca, nenaden uspeh pa doživlja Minorca. Ponovno je postala za turiste zanimiva severnoafriška obala, ki je bila lani nekoliko zanemarjena. Mislimo predvsem na Maroko in Tunizijo, nekoliko pa zaostaja Alžirija. Kljub zalivski vojni, ki je v prvih treh mesecih leta popolnoma zaustavila turistični promet, je lepo presenečenje turističnim operaterjem pripravil Egipt, ki je doživel velik porast povpraševanja. Isto velja za Turčijo, ki predstavlja drugo presenečenje za Egiptom.

Iz razumljivih razlogov se turisti letos popolnoma izogibajo Srednjega Vzhoda (Sirija, Izrael, Jemen, Iran, Jordanija, da o Iraku sploh ne govorimo). Te podatke ugotavljajo ne le v Gorici, ampak na vsedrjavni ravni. Zaradi podobnih vzrokov se zelo malo

ljudi nameni v sosedno Jugoslavijo. "Nenazadnje je zelo obiskana tudi južna Italija", nam je povedal Robert Cotič iz agencije Gotour. "Kar zadeva Jugoslavijo, se je kar nekaj ljudi pozanimalo za Portorož in Lošinj. Do tja pluje vsak ponedeljek trajekt iz Trsta, tako da ni treba potovati z avtomobilom po Jugoslaviji."

Če se ozremo na druge celine, je veliko ljudi, ki se odpravljajo v ZDA. Dobro leto pred 500-letnico odkritja Amerike zgleđa, da jo turisti ponovno odkrivajo. K temu verjetno botrujejo raznovrstne oblike potovanj in nekatere ugodne ponudbe. Zelo v modi je tudi Srednja Amerika, manj uspeha pa je letos imela Južna Amerika. Isto ušodo je doživela Afrika s Kenijo na čelu, za katero sploh ni bilo povpraševanja. Kar zadeva Azijo, so letos še posebno obiskane Tajska, Indonezija, Filipini, pa tudi Kitajska. Skratka, Goričani se odpravljajo vsepovsod, kar pomeni da je želja po potovanjih vedno večja.

Kaj pa mladi? Na goriškem sedežu agencije CTS so nam povedali, da se tudi mlajši turisti najraje odpravljajo v ZDA. V glavnem pa se zanimajo za študijske počitnice: največ se jih mudi v Veliki Britaniji, kjer obiskujejo tečaj angleščine in hkrati spoznavajo tamkajšnje zanimivosti navade ter način življenja. Agencija nudi mladim in drugim svojim članom precejšnje ugodnosti tako pri rezervaciji poletov oz. potovanj z drugimi prevoznimi sredstvi kot za bivanje v tujini.

prispevki

V spomin Gizele Mikulus, vdove Obljube darujeta družini Jožefa in Mirka Primožiča 200 tisoč lir za KSD Naš Prapor.

V počastitev spomina, ob 25-letnici smrti Oskarja Vižintina, daruje družina 50 tisoč lir za Kulturni dom v Sovodnjah. Namesto cvetja na grob Franca Hmeljaka darujeta Patricija in Dario Figelj 100 tisoč lir za ŠD Sovodnje.

Namesto cvetja na grob Franca Hmeljaka darujeta Jelka in Karlo Fajt 50 tisoč lir za ŠD Sovodnje.

V počastitev spomina brata Franca, daruje Fani Hmeljak 100 tisoč lir za popravilo cerkve v Sovodnjah.

Pregled stanja v Gorici z občinskim odbornikom za kulturo

Težavno kulturno delovanje zaradi obnavljanja dvoran

Goriško kulturno življenje je kljub pogostim pritožbam organizatorjev in porabnikov in vsemogočim težavam kar precej živahno. Ena od težav, ki jo vedno in vsi omenjajo so dvorane ali prostori, primerni in zaželeni za kulturne prireditve na sploh. Da bi se podrobneje pogovorili o tej plati problema, smo obiskali odbornika za kulturo pri goriški Občini Rodolfa Ziberno.

Kot izhodišče za razgovor smo izbrali dve osrednji kulturni poletni prireditvi v Gorici - julijsko zborovsko tekmovanje Seghizzi in mednarodni folklorni festival, ki bo od 29. avgusta do 1. septembra. Obe sta se letos namreč zatekli v dvorano Unione ginnastica goriziana. Mimo prireditev pa smo se v razgovoru takoj lotili pregleda stanja glede dvoran v Gorici.

Tako nam je odbornik povedal, da bo Avditorij, ki je last Dežele, upravlja pa ga Občina, verjetno zaprt do leta 1993. Popravila bodo stala 3 milijarde, a Dežela se še ni lotila del, o začetku katerih se je govorilo že marca lani. Popravil je potrebna tudi dvorana Verdi, ki bo predvidoma odprta le še do aprila prihodnjega leta. Po načrtu arhitekta Picottija bodo obnovili vse zaodre, preurejene bodo slačnice, v bistvu bo dvorana popolnoma prenovljena v notranjosti, medtem ko se ne bodo dotaknili zunanosti. V tej dvorani se bo še odvijala gledališka sezona, v njej bodo koncerti društva Lipizer, nakar bo zaprta za pol drugo sezono. Dvorano Petrarca v poslojpu nekdanjega Trgovskega doma bodo tudi obnovili in bo nato primeren za razstave in manjša srečanja, saj bo imela na razpolago kakih 150 mest.

V Gorici so seveda še druge dvorane kot, denimo, Kulturni dom, Stella mattutina ali Katoliški dom, ki so privatna lastnina in zato zanje ne skrbi Občina. Tudi te dvorane imajo po novih predpisih nemalo težav. Prišli smo tako do prostorov v Unione ginnastica goriziana, kjer bodo po popravilih na razpolago kar štiri dvorane: velika, manjša in dve s po 60 mest. Spomnili smo se še dvorane v palači Attems, ki je last Pokrajine in ki prav tako terja popravila za vrednost 2 milijardi lir, a je ne bo mogoče uporabljati za večje prireditve, čeprav je dvorana zelo akustična.

Obornik Ziberna je še enkrat poudaril, kako skuša župan vsaj ublažiti

problem prostorov z izrednimi dovoljenji za uporabo dvoran, ki bi potrebovale popravila. Vendar so to le izjeme, nekakšni »obliži«, ki naložijo županu odgovornost za morebitne nesreče, a vsekakor ne rešijo vprašanja.

Prišli smo do goriškega gradu, na katerem je bilo tudi v letošnji čeprav okrnjeni poletni sezoni nekaj prav prijetnih prireditev. Grad razpolaga med drugim z dvorano za razstave in z drugo za srečanja, ki pa žal ni odprta občinstvu. Tu sta še »gledališče pod sotorom« in Bastione fiorito, ki edini ne predstavlja nobenega problema. Glede uporabe gradu predstavljajo največje vprašanje finančna sredstva, ker bi, denimo, bila potrebna nova električna instalacija.

Z odbornikom nisva uspela razjasniti problema dvoran na razstavišču Expomego, ki je v celoti obnovljena, a se je organizatorji nekaterih večjih prireditev izogibajo. Morda zaradi tega, ker je nekoliko odročna.

No, mimo problema prostorov in dvoran, si je Gorica za letošnje poletje zamislila nekaj prijetnih novosti, kot so »filmi pod zvezdami« v Raštelu na pobudo Kinoateljstva in združenja Gorizia Giovane in rock glasba na trgih in v nekaterih barih. Te drobnejše pobude so nekoliko obogatile poletno sezono, ki se je na gradu začela s precejšnjo zamudo. Poletni kulturni načrt, ki ga je izdelala Občina in je predvideval skupno kakih 60 zanimivih večerov je namreč ostal v precejšnji meri neuresničen. Sicer je nemogoče ne omeniti, da je bila letos ukinjena goriška Avtonomna turistična in letoviščarska ustanova in da je Občina tako izgubila glavnega partnerja, s katerim je sodelovala pri organizaciji mnogih prireditev.

Iz tega pregleda izhaja, da so zmogljivosti Gorice na kulturnem področju kar precejšnje, da pa jih zavirajo tako finančne kot organizacijske težave. Če je obnova mnogih dvoran potrebna in dobrodošla, so postopki za zagotovitev denarnih sredstev precej dolgi. To in najbrž tudi pomanjkljivo usklajevanje posegov pa je privedlo do tega, da bodo skoraj istočasno obnavljali večji del prizorišč kulturnih dogodkov in tvegamo zaradi tega po nekoliko skromnejši poletni še več težavnih zimskih kulturnih sezon.

(nak)

VAŠ RAZVOJ Z NAMI

Že osemdeset let skrbimo za razvoj gospodarstva v deželi. Naši finančni svetovalci so Vam vedno na razpolago za katerikoli nasvet in temeljito pomoč. Pomagali Vam bodo izbrati najprimernejšo obliko finančne pomoči za razvoj Vaše gospodarske dejavnosti. Ponudili Vam bodo najugodnejša posojila in vse obstoječe finančne olajšave.

Če potrebujete njihov nasvet, ne odlašajte več. Oglasite se na Kmečki banki, goriški ljudski banki od leta 1909.

Banca Agricola Gorizia
Kmečka banka Gorica

V Čedadu in Trevisu mednarodni tečaj za mlade glasbenike Poletna šola kot izkušnja

Šolski orkester mednarodne poletne šole za mlade glasbenike z dirigentom Stojanom Kuretom med produkcijo lani poleti

Že pred dvema letoma je v Čedadu začela delovati Mednarodna poletna šola za mlade glasbenike, kot sekcija za severno Italijo organizacije European String Teachers Association in katere umetniški vodja je Igor Coretti-Kuret. Tečaj je prekratek, da bi lahko nudil slušateljem kako diplomu, vsekakor pa predstavlja za mlade glasbenike priložnost za spoznavanje in izredno izkušnjo, saj jim omogoča igranje v raznih zasedbah. Šola, ki jo v glavnem obiskujejo mladi od 12. do 16. leta starosti s področja Alpe Jadran, predvideva individualni pouk violine, viole in violončela, letošnja novost je pouk klavirja, uvajanje za skupno muziciranje, igranje v komornih sestavih in orkestru, zborovske vaje in nastope. Tečaj dopolnjujejo seveda ekskurzije, srečanja s strokovnjaki, kot je, denimo, goslar Franco Simeoni iz Trevisa, pa tudi tečaj jezika tako za mlade gojence kot za njihove starše in docente. Zaradi izredno visokega števila udeležencev - prijavilo se je namreč 150 slušateljev - so dvotedenski tečaj letos razdelili na dva dela: mlajši gojenci so obiskali tečaj v Čedadu od 20. julija do 4. avgusta, starejši pa tečaj v kraju Cison di Valmarino pri Trevisu, ki se je začel včeraj in bo trajal do 1. septembra.

Da uživa šola dokajšen ugled dokazuje častni odbor, ki ga sestavljajo svetovnoznana imena na glasbenem področju: predsednik organizacije Esta je Yehudi Menuhin, častni

predsednik je do nedavnega, ko ga je prestregla smrt, bil Max Rostal, predsednik italijanske Este je Piero Farulli, ob njih sta še Uto Ughi in Renato Zanettovich. Seveda ne manjkajo politični predstavniki, kot predsednik Delovne skupnosti Alpe Jadran Josef Ratzenböck, predsednik dežele F-JK Adriano Biasutti, deželni odbornik Gianfranco Carbone, ki je odgovoren za Skupnost in stike, dalje predsednik videmske pokrajine Tiziano Venier in odbornik Giovanni Pelizzo, čedajski župan Giuseppe Pascolini, avstrijski konzul Günter Birbaum in jugoslovanski konzul Jože Šušmelj. V Čedadu so bili docenti Gordana Andres, Aniko Baberkoff, Igor Coretti, Pezhman Fattahi, Brian Finleyson, Dan Lupo in Stefano Sacher, korepetitorja pa Robert Andres in Anna Lazzarini; v Cisonu Edda Pittan, Ivan Sestak, Igor Coretti, Bianca Zanettovich, Feida Pasini, Mauro Roveri in Marino Molaro, korepetitor Ezio Lazzarini. Kot omenjeno je umetniški vodja Igor Coretti.

Tečaj v Čedadu je uvedel koncert 20. julija v cerkvi sv. Marije di Corte, zaključila pa sta ga koncerta 2. avgusta v Fagnini in 3. avgusta v Čedadu, na katerem so nastopili orkester, zbor in razne komorne skupine. Drugi del tečaja je uvedel sinočnji koncert na Gradu Brandolini v Cisonu, zaključila pa ga bosta koncerta 30. avgusta v Opatiji v Follini in 31. avgusta v Avditoriju Fenzi v Coneglianu.

Boris Pangerc: Pesem Brega (sprema beseda Marjan Tomšič). Fontana, Koper 1991, str. 36

Drobna pesniška zbirka nam Pangerc razkrije v tisti dimenziji, ki je značilna za ustvarjalce z ekološko in demografsko ogroženih pokrajin. Pesnik skuša sintetizirati svoje spomine iz otroških dni, ko je bilo še nekako čisto in naravno, v poezijo z jasnim angažiranim nastavkom, ki obtožuje in graja »uničevalce« vsega prirodnega in z naravo uravnoteženega. Takšen je bil nekoč tudi Breg, kjer »so bile vse hiše iz peščenjaka, / ceste in poti iz opoke, / zvonik iz granitnih oblog / in cerkveni omet iz blata.« Življenje je bilo sicer težko, polno stisk in boja za preživetje, toda kljub trdoti je bilo prežeto z nekakšno divjo, neukročeno srečo iz žareče krvi in kamnite prsti. Delo je bilo garaško, da so »stari imeli hrbte iz kremenja / in prste kot iz trnjevega drata (...), matere perice / pa so otrokom strgale vsakdanji kruh / - če je bil - / iz ška-fa.« In vendar so srca skromnih hiš utripala v enotnosti, složnosti ter sreči...

Toda strašna mora nadute civilizacije se galopirajoče približuje nedolžni pokrajini. V nedrhi matere zemlje, v kamenitih gajih brad, se otroštvo pesnika počasi kali z grozljivim spoznanjem, da svet za njegove sanje nima pravega posluha, da se duša zemlje iz dneva v dan vidneje stara v preobjedeno, nasičeno spako, kjer ni prostora za nežne drobnosti vaškega življenja. Zaton mladostniških sanj se kaže v ugotovitvi, da »je težko biti /veja v burji / in lišaj na kraškem kamnu.« Vendar pesnik ostane zvest svojim najglobljim vzgibom; četudi se Breg seseda sam vase in »vsenaokrog lebdijo dimaste motnjave«, mu pome-ni ta košček kraškega sveta neprecenljivo bogastvo, ki ga ne bo nikoli zapustil. Vedno ga bo ljubeče opeval in mu posvečal svoje najzlahtnejše misli...

Naloge pesnikov so seveda vedno odvisne od danih okoliščin. Čeravno se zdi, da intimne dveri poetične duše ne propuščajo niti najmanjših »grdot« od zunaj, s površine zemeljskega zla in minljivosti, se na koncu vedno izkaže, da je prav pesnik tista prosvet-

ljena oseba, ki določene stvari spre-gleda pred vsemi drugimi. Tudi Pan-gerc je očitno zelo kmalu svojo ogro-ženo okolico začutil kot bolečo rano, kot sled prihajajoče smrti vsega lepega in »zdravega«, ali kot pravi v spre-mni besedi Marjan Tomšič: »Njegova pesem je pesem korenin in prasokov, je ena sama mogočna radost, izvirajo-ča iz skupnega žitja. Toda v prežarje-no lepoto ljubezni in dobrote že pro-nica rpa nevednega časa.« Nekoč so bile vrednote v izmučenih starih, v znojni zemlji, v krvavi trti, v odrešujo-či gibkosti vode Glinščice, v svetu tr-dega ritma, ki so ga narekemale »dr-hiteče vilenice črne«, ali pa »premrli vrabci«, vrednote so bile v sanjah, ki so jih sanjali flišni skladi pod obronki Krasa že tisočletja prej, preden so se zdajšnji oblastni nesrečneži namenili ta sen zasenčiti s tesnobo Terminala in z grožnjo, da bo »vso to zeleno / to volhko mehkobo / pogoltnilo bohotno žarčenje«. Bil je svet, ki izginja, bil je čas, ki se drobi v smrt, bila je ljube-zen, ki se topi v strah...

Pesmi iz obravnavane zbirke so metaforično izrazile in svojske; pes-nik se rad poslužuje simpatičnih na-rečnih izrazov, obenem pa skuša svo-je sporočilo podati v razumljivi dikci-ji, ki ne dopušča dvomnih zaključ-kov. Pravzaprav lahko rečemo, da so pesmi značilno »pangerčevske«, tak-šne, kot jih je bilo mogoče prebrati tudi v predhodnih zbirkah. Pangerc se od svoje teme nikoli ne oddalji pre-več, če pa že, je to navadno prebeg v intimo, v ljubezensko izpoved oziro-ma liriko. Družuje torej lirichen in ep-ski slog. Rad je angažiran, po drugi strani pa to vedno spoji z rahločutno osebno izpovednostjo, tako, da nikoli ne zapade v moraliziranje ali patetično dramatiziranje danosti. Četudi je kot pesnik postavljen v nek poseben položaj, ki ga določa tudi »zamej-skost« oziroma boj za preživetje slo-venstva v Italiji, ga nikoli do te mere ne zanese v »politično poetiziranje«, da bi postal pretirano »aktivističen«. Lahko bi celo rekli, da je po svoji na-turi lirik z dobrim občutkom za okoli-ko, za realni čas, kar pa je pravzaprav redkost in nemajhen dar.

JOŽEK ŠTUCIN

Muzej solinarstva v sečoveljskih solinah

Muzej solinarstva v Sečoveljskih solinah, v opuščenem predelu Fontanigge je končno postavljen. Predstavlja zaključeno vsebinsko enoto, ki je nastala na podlagi večletnega strokovnega preučevanja kustosov v Pomorskem muzeju Sergej Mašera Piran, na Medobčinskem zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran, v DO Drogi Portorož in na podlagi sodelovanja ljubiteljev solin. S tem je zaključeno dolgoletno raziskovalno delo ter uresničena zamisel o muzeju na prostem, s katero se je že pred 20. leti ubadal dr. Miroslav Pahor, ustanovitelj in prvi ravnatelj Pomorskega muzeja Mašera v Piranu.

Muzeje na prostem (imenujejo jih tudi skansen) so začeli konec prejšnjega stoletja ustanavljati Skandinavci. Letos mineva natanko 100 let, kar je Artur Hazelius osnoval pri Stockholmu na Švedskem prvi muzej na prostem - Skansen. Namen tega projekta je bil predstaviti značilne primerke ljudskega stavbarstva (140 iz celotne Švedske premeščenih objektov s poudarjeno kulturno in zgodovinsko vrednostjo) in prikazati tedanje življenje kmeta, delavca, obrtnika in intelektualca. Po tem zgledu so po Evropi postavili mnogo muzejev na prostem. V 60. in na začetku 70. let je tudi v Sloveniji prišlo do desetih zametkov lokalnih muzejev na prostem ob muzejih ali kulturnih spomenikih. Vanje so premestili okoli trideset objektov, ki pa jih ne moremo imenovati muzeji na prostem v pravem pomenu besede, saj so bili zgolj sad nenačrtnega, naključnega in ljubiteljskega dela. Kljub temu se tudi danes uspešno razvijata dva muzeja na prostem; v Rogatcu in v Sečoveljskih solinah.

Muzej solinarstva v Sečovljah je torej pripravljen za ogled (otvoritev v začetku septembra); umeščen v prostor etnološkega rezervata, ki s preostanki etnološke dediščine in sledmi postopka pridobivanja soli ohranja podobo v določenem časovnem in krajevnem izrezu. Obiskovalci bodo ob bogatem svetu ptic, primerkih redkih živali in značilnem solinskem rastlinju spoznali tudi del nekdanje kulturne podobe ob istrski obali.

Miroslav Pahor in Tatjana Poberaj sta bila avtorja pomembne knjige *Stare piranske soline* (Mladinska knjiga, Ljubljana 1963), ki je bila prvo tovrstno delo pri nas v povojnem času. Kljub temu, da je omenjena knjiga kmalu pošla in da je bilo povpraševanje po njej veliko, se edina primorska založba Lipa ni odločila za njen ponav-

tis, kar zgovorno priča o zgrešenosti uredniške politike omenjene založbe v preteklih desetletjih. Omenjena knjiga govori o zgodovini Piranskih solin ter o življenju in delu v starih solinah tik preden so jih opustili. Opisani so kanali, mostovi, nasipi, zapornice in druge tehnične naprave v solinah. Poleg tega so prikazani delo, uskladiščevanje soli in povezanost solinarjevega dela z vremenom (bibavica, vetrovi, oblaki); predstavljeno je tudi solinsko stavbarstvo in vsakdanje življenje v solinah povezano z ljudskimi običaji in pregovori. Pripravljalna dela za postavitev Muzeja solinarstva so potekala v obdobju 1989-1991. Pričelo se je z obnovo solinske hiše (MZVNKD Piran; projekt prenove: Bruno Purger; odg. konservatorka: Eda Benčič-Mohar). Za muzej solinarstva je bila izbrana lokacija ob kanalu Giassi v bazenu Fontanigge, ker danes le še ta del Sečoveljskih solin ohranja ambient nekdanje »solinske ulice«. Namen obnove solinske hiše je bil rekonstrukcija stanja, kakršno je bilo v obdobju, preden je prišel v uporabo beton (okoli prve svetovne vojne). Solinska hiša je bila skrajno preprosta in uporabna; njena lega je bila že vnaprej določena tako, da je potekala daljša stran vzporedno s kanalom po nasipu, ki je ločil kanal od solnega fonda. Vrata in okna so bila razporejena tako, da so solinarju čimbolj olajšala delo. Tako so npr. skladišča imela po dvoje vrat: ena so bila obrnjena proti solnemu fondu, druga proti kanalu. Po skrbni obnovi je dobila hiša (grajena iz »costaccia« - apnenca iz Kanegre in sivega peščenjaka) podobo, kakršno je imela že v začetku tega stoletja. Medtem ko je bilo pritličje, namenjeno skladišču, enoten prostor, je bilo nadstropje razdeljeno v bivalno kuhinjo in dve sobi - spalnici. Predelne stene so segale le do višine spodnjega trama strešne konstrukcije. Celoto je povezovalo enotno odprto ostrežje; tanke predelne stene pa so bile lesene in ometane.

V kuhinji je bilo rekonstruirano odprto ognjišče, kakršna so bila običajna še v času pred prvo svetovno vojno, preden so jih izpodrinili zidani štedilniki. Zunaj, ob vzhodni fasadi skladišča, je bila zgrajena krušna peč. Vse stene so bile obmetane z apnenom malto; omet na zunanjsčini pa ni bil nikoli barvan, saj bi morski zrak, nasičen s soljo, barvno plast hitro uničil. Pri stenski poslikavi je zanimiva izbira barv; medtem ko je podlaga svetla, so vzorci v močnih kontrastnih barvah, v različnih kombinacijah. Vsak prostor

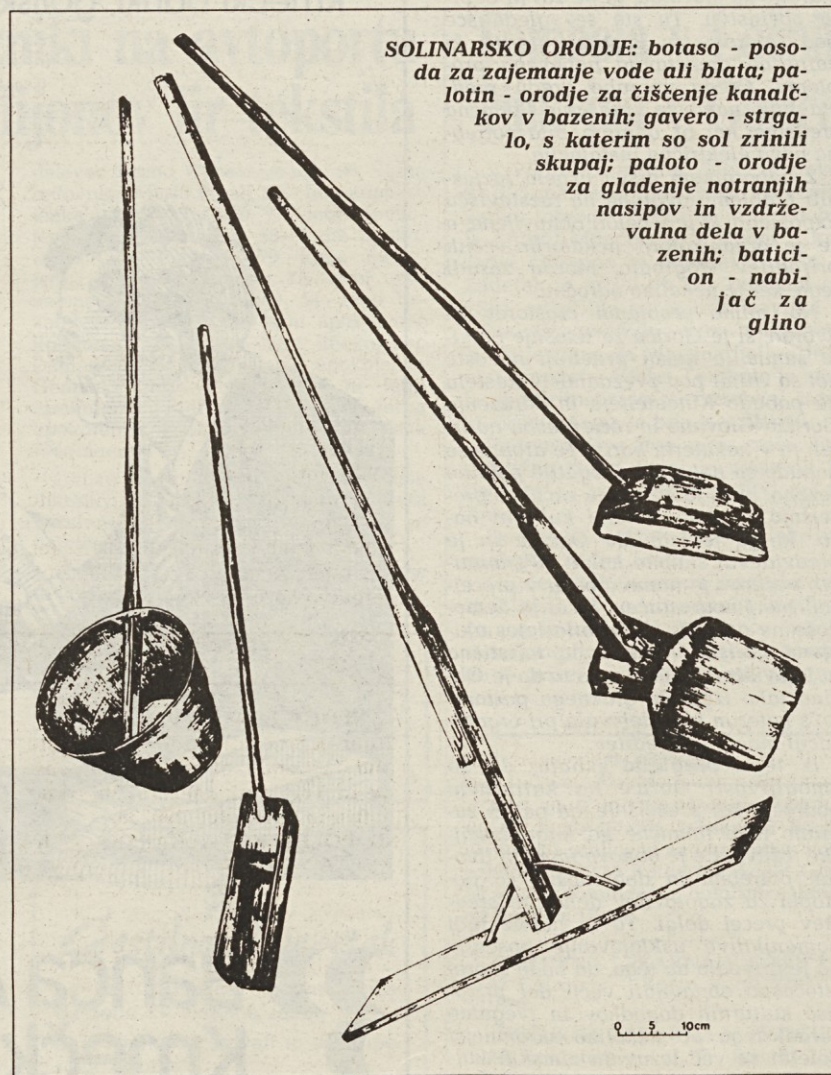
je bil poslikan drugače, vse pa je povezoval približno pol metra visok oksidno rdeč cokl.

V letu 1991 je bila opravljena druga faza: postavitev muzejske zbirke, ki je potekala pod okriljem Pomorskega muzeja Mašera (strokovna priprava zbirke: Zora Žagar, restavratsko-konservatorska dela: Ilonka Hanjal, modelarska dela: Leopold Belec).

Muzejska zbirka prikazuje delovno in bivalno okolje v solinski hiši ter pisni, slikovni in predmetni zgodovinski oris. Prikaz delovnega in bivalnega okolja poudarja tiste elemente materialne kulture, ki so bili v obdobju

sezonskega dela v solinah (poletni meseci) najpogostejše v uporabi solinarjev. V pritličju solinske hiše je na ogled oris razvoja solinarstva na severovzhodni obali Jadranskega morja. V ospredju pa so seveda Piranske soline, ki so odigrale odločilno vlogo v družbenem, gospodarskem in kulturnem življenju prebivalcev obalnih krajev. Slikovno, likovno in predmetno gradivo prikazuje obdobje, ko so solinarji še obdelovali solna polja.

V pritličju je prikazano skladišče za sol s pripadajočimi orodji; skladišče je ohranilo svojo prvobitno namembnost

v skladu z zahtevami vsebinske predstavitve: sol, pridelan na »muzejskem solnem polju«, naj bi tu shranjevali predvsem simbolično. Iz pritličja vodi v nadstropje leseno stopnišče in sicer v bivalne prostore - kuhinjo in sobi, kjer najdemo podobo značilnega vsakdanjega interierja solinske hiše. V drugem prostoru, ki je prav tako služil počitku, so prikazani segmenti iz vsakdanjega življenja v solinah, denimo oskrbovanje z živili in pitno vodo, peka kruha, priprava značilnih solinskih jedi, itd.

Leta 1991 obnovljeni solni fond (MZVNKD Piran, odg. konservatorka: Eda Benčič-Mohar) v izvedbi DO Droga Portorož, prikazuje stari način pridelovanja soli v zaključeni proizvodni enoti. Način pridobivanja soli je skozi stoletja vplival na nastanek in razvoj orodij in pripomočkov, ki svoje namembnosti in obliko od današnjih dni dejansko niso spremenili. Za lažje razumevanje delovanja solnega fonda si bodo obiskovalci lahko ogledali shematski prikaz v pritličnem prostoru solinske hiše, poleg tega pa bo »dežurni solinar skrbel za to, da se bodo solni kristali množili tudi na pripadajočem »muzejskem solnem fondu«. Solni fondi so se razlikovali po obliki in velikosti. Velikost posameznega fonda je bila odvisna od površine kristalizacijskih bazenov, kajti tej je morala ustrezati izparilna površina. Čep-rav so imeli solni fondi enake sestavne dele (bazene, kanale, zapornice, itd.), so bili organizirani tako, kot je zahtevala lega zemljišča. Pomembno vlogo so imele nekoč ročne in vetrne črpalke, s katerimi so črpali vodo z nižjih na višje predele. V solnem fondu so jih namestili toliko, kot je zahtevala lega zemljišča.

Z Muzejem solinarstva se Pomorski muzej Sergej Mašera Piran vključuje v kakovostno vsestransko turistično ponudbo, ki naj bi temeljila na spoznavnem, poučnem in sproščujočem doživetju v Krajinskem parku Sečovlj-ske soline. Ponovno se torej krepi upanje, da bo solinarstvo živelo dalje in z njim tudi pripadajoča krajina z vsemi kulturnimi in naravnimi danostmi, ki so se tod razvijale in ohranjale dolga stoletja. Pomorski muzej Mašera Piran je tudi ob tej priložnosti natisnil obsežen katalog, ki ga poleg strokovnih prispevkov muzejskih strokovnjakov in sodelavcev, krasijo številne risbe (Ilonka Hajnal) in fotografije (Du-be (Ilonka Hajnal) in fotografije (Du-b-ska Podgornik, Sergio Gobbo, muzejska fotodokumentacija), italijanski prevod pa je prispeval Ivan Markovič.

SLAVKO GABERČ

SP v dirkališčnih vožnjah v Stuttgartu

Moreau odličen

STUTTGART — Tudi včerajšnji dan je bil za italijanske kolesarje na svetovnem prvenstvu v dirkališčnih vožnjah dokaj neuspešen. Zato pa se veselijo predstavniki nekaterih drugih držav. To velja predvsem za Francoza Francisa Moreaua, ki je že osvojil zlato kolajno v zasledovalni vožnji, včeraj pa je izboljšal še svetovni rekord na 5.000 m s časom 5'40"617 s poprečno hitrostjo 52,845 km na uro. Prejšnji rekord je bil last Sovjeta Jekimova s 5'40"872.

Vjačeslav Jekimov pa se je včeraj oddolžil z zmago na tekmi proesionalcev po točkah. Drugi je bil prav Francoz Moreau, tretji pa Nizozemec Peter Pieters.

Nemčija je osvojila svoje četrto zlato v ekipni zasledovalni vožnji pred SZ in Avstralijo. Švicar Bruno Risi pa je slčavil zmago na tekmi amaterjev po točkah pred AVStralcem Stephenom McGlednom in Dancem Jan-Bo Petersonom.

KOLAJNE

	z	s	b
Nemčija	4	4	1
Francija	1	2	1
Avstralija	1	1	2
Švica	1	1	1
Sov. zveza	1	1	0
Nizozemska	1	0	1
Avstrija	1	0	0
Španija	1	0	0
V. Britanija	0	1	1
ZDA	0	1	1
Italija	0	1	0
Danska	0	0	2
Trinidad	0	0	1

Kot znano, so Avstraliji odvzeli po eno zlato in eno bronasto kolajno v

hitrostni vožnji, ker sta bila Hall in Pate »dopingirana«.

Danes v Zürichu za svetovni pokal

ZUERICH — Danes bo v Zürichu kolesarska dirka za svetovni pokal. To bo že osma preizkušnja za ta pokal, ki se je bodo udeležili skoraj vsi trenutno najboljši kolesarji kot Španec Indurain, Italijani Bugno, Chiappucci in Fondriest, ki tudi vodi na skupni lestvici. Na startu pa bo tudi Američan Lemond, ki je doslej v tej sezoni krepko razočaral.

Nemci favoriti na veslaškem SP

DUNAJ — Danes se bo na Dunaju začel svetovno prvenstvo v veslanju, kjer so nesporni favoriti Nemci. Italija ima velik adut z bratoma Abbagnale, medtem ko bo jugoslovanska reprezentanca nastopila brez hrvaških predstavnikov.

Branko Brčin odličen osmi

KOPER — Na evropskem prvenstvu v jadranju, ki je potekalo v Workumu na Nizozemskem, je bil v konkurenci več kot devetdesetih jadralcev iz dvajsetih držav sijajen obetavni koprski jadralac Branko Brčin, ki si je prijel osmo mesto.

Naslov evropskega prvaka je osvojil Danec Christiansen, ki je bil pred leti na mediteranskih igrah v Izoli prvi. Mavricio Benčić ter Vesna Dekleva iz izolske Burje sta bila v drugi polovici uvrščenih. (Kreft)

1. kolo turnirja v vaterpolu na plavalnem EP v Atenah

Azzurri in modri uspešni

ATENE — Italijanski in jugoslovanski vaterpolisti so uspešno startali na letošnjem evropskem plavalnem prvenstvu, ki se odvija v Atenah.

Azzurri, ki jih vodi Jugoslovan Rudić, so zaslužno premagali nevarnoi postavo Madžarske z 10:8 (3:3, 2:1, 3:2, 2:2). Kot sam izid kaže, je bilo srečanje dokaj izenačeno, v drugem in tretjem času pa so Italijani le uveljavili svojo premoč ter tudi zaslužno slavili. Varovanci trenerja Ratka Rudića so bili sicer v težavah, ko so bili v številčni premoči, toda enake težave so imeli tudi Madžari.

Jugoslovani, ki nastopajo brez hrvaških predstavnikov, kar se seveda še kako pozna, so le s težavo premgali skromno Bolgarijo s 13:11 (2:3, 3:2, 6:2, 2:4). Modri so igrali najbolje v tretji četrtini, ko so vodili s štirimi goli prednosti.

Italija bo danes v drugem kolu igrala s Turčijo, Jugoslavija pa z Nizozemsko.

REZULTATI. SKUPINA A1: Romunija - Francija 10:6; SZ - Danska 20:5. SKUPINA A2: Italija - Madžarska 10:8; ČSFR - Turčija 13:10. SKUPINA B1: Jugoslavija - Boglarija 13:11; Nizozemska - Poljska 13:13. SKUPINA B2: Španija - nemčija 11:10; Grčija - V. Britanija 8:5.

Na sliki (foto AP) s srečanja Italija - Madžarska.

Predvidevanja ob EP

Utrujenost se bo še kako poznala

Evropsko prvenstvo v vodnih športih se je v Atenah sicer že začelo, v živo pa bo stopilo s tekmovalni plavalcev v torek. Vzdušje v sijajnih napravah atenskega športnega parka pa ne bo posebno slovesno. Predvsem so Grki močno potrli zaradi coca-cola, ki jim je odnesla olimpijske igre v prid Atlante. Na zgolj agonistični ravni pa so se temu EP odpovedala nekatera velika imena svetovnega plavanja, kar bi znalo odločilno vplivati na tehnični izkupiček tekmovalja. V svetovnem in evropskem plavanju je vsekakor občutna rahla nasičenost zaradi svetovnega prvenstva, ki je bilo v Avstraliji v začetku januarja, torej izven prave sezone.

Plavalec prvenstva bi z lahkoto bil ponovno Madžar Tamas Darnyi, ki pa se je nastopu zaradi utrujenosti odpovedal. Njegovo praznino bi utegnil vsaj delno napolniti 22-letni Španec Martin Lopez Zubero, ki se bo predstavil s svežim svetovnim rekordom na progi 200 m hrbtno (1'57"30).

Razmerja moči v Evropi prikazujejo pri moških očitno stagnacijo rezultatov. Z majhnimi izjemami so na bolj-ših mestih znamke dosežene že v Perthu, je pa tudi nekaj novosti, ki prihajajo predvsem iz SZ, ki že dolga leta lovi svetovni vrh, ostaja pa redno brez trajne uveljavitve svojega potenciala.

V prostem slogu so nova imena Popov (49'27 na 100 m), Pišnenko (200 m 1'48"75) in Sadovij (400 m 3'50"80), v običajno močnih prsnemu in hrbtnemu slogu Ivanov (100 prsno 1'01"45) in Selkov (100 in 200 hrbtno 56"00 in 1'58"57), medtem ko so Sovjeti slabši v mešanem plavanju in brez zamenjav v delfinu, kjer pa je prisoten 20-letni Kulikov, tretji na SP (100 m 53"74).

Zelo razburljiv bi utegnil biti finale na 100 m prosto. Ob Popovu je letos najboljši v Evropi Francoz Caron. Prsno plavanje bi na 100 m lahko pomenilo nov svetovni rekord. Rosza (Madžarska) je v Perthu dosegel 1'01"45, njegov rekord pa je poleti točno izenačil Ivanov. Težje bo za Madžara na 200 m, ker je prav pred dnevi Američan Borrowman znatno pospešil do 2'10"60 proti 2'12"03 Rosze.

Italijanski tabor sloni na Lambertiju in na Battistelliju. Slednji plava hrbtno in mešano. V prvem slogu naj bi mu pot sedaj zapisal Lopez-Zubero, z odsotnostjo Darnyija pa naj bi bilo lažje v mešanem plavanju. Brez hudih motivacij na 1500 m prosto je zelo težko, da bi prišlo do novih rekordnih znamk. Z izjemo Nemcev Hoffmanna in Pfeifferja izgleda konkurenca dokaj šibka.

Ženski tabor bo v Atenah doživljal hude čase. Moč nemških plavalke je bila že pred meseci odpisana, iz zemljepisnih razlogov pa ne bo niti Kitajki, ki so bile veliko presenečenje SP v Perthu. Konkurenca izgleda povsod zelo odprta.

Osebnost uveljavitev bi utegnili za-beležiti Francozinja Catherine Plewinski, ki ima v svetu že zelo solidne položaje. V prostem plavanju je nekaj imen, ki bi utegnile razkriti svoje moči prav v Atenah. V ta krog spada 15-letna Jevgenija Jermakova (SZ, 100 m 55"95, 200 m 2'01"77), 13-letna Nemka Van Almisick (200 m 2'01"57) ob njej pa tudi rojakinja Kielgass, ki je kot veteranka letos plavala 200 m najhitreje v Evropi (2'00"70). Nemke vsekakor vsaj na papirju tvegajo, da v prostem slogu ne osvojijo niti ene zlate kolajne. Na dveh daljših progah je pričakovati uveljavitev Norvežanke Dalbyjeve, čeprav od SP do danes ni zabeležila časovnega napredka. Kandidatinja za kolajno (tudi zlato) je predvsem na 400 m Italijanka Melchiorrijeva.

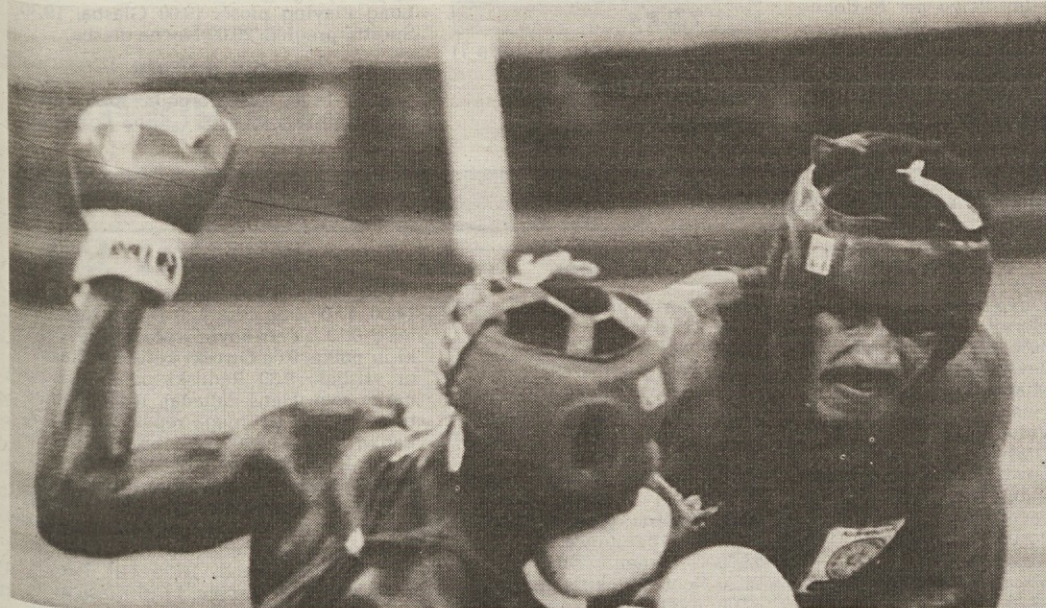
V delfinu je pričakovan dvoboj Plewinski-Jacoben (Dan.), v prsnem slogu ima največ možnosti izkušena Volkova (SZ) v hrbtnem slogu pa je na podlagi časov 17-letna Madžarka Egerszegieva daleč pred vsemi. Precejšnja praznina je opazna na obeh progah mešanega plavanja, ki je postalo letos na SP na mah "kitajsko".

Zanimivost iz tablice osvojenih kolajin prikazujejo bivši NDR daleč pred vsemi. Čeprav je NDR nastopala s svojo ekipo samo v zadnjih slabih 20 letih, je osvojila kar 142 zlatih, 115 srebrnih in 67 bronastih odličij. Kot druga je SZ daleč za njo (81, 80, 73). Sama ZRN jih je osvojila 43, 32 in 48, še prej združena Nemčija pa 24, 28, 20. V zgodovini EP so tako Nemci osvojili kar 209 naslovov evropskih prvakov od 491 možnih.

BRUNO KRIŽMAN

Še dva dni do konca vseameriških iger v Havani

Črni dnevi ameriške selekcije

HAVANA — Letošnje vseameriške igre na Kubi so za reprezentanco ZDA, ki je bila vedno vsaj za razred najboljša v vseh športih in je osvajala kolajne kot na tekočem traku, prava polomija. Po skoraj zgodovinskih neuspehih v košarki, bežbolu so Američani odpovedali tudi v plavanju, kjer so si nadejali veliko bero ko-

lajn, osvojili pa so jih samo dve. Glede kolajni so Kubanci dva dni pred koncem iger zbrali celo dve zlati odličji več od Američanov (120 Kuba, 118 ZDA). Na sliki (foto AP) posnetek z boksarskega dvboja med Rivasom iz Poole-jem iz Gvajane.

Danes VN San Marina v motociklizmu

Capirossi le tretji

SCARPERIA (FIRENCE) — Loris Capirossi ne bo startal s prve vrste na današnji tekmi do 125 ccm Velike nagrade San Marina za SP v motociklizmu. Prvo vrsto si je po včerajšnjih poskusnih vožnjah prislužil Japonec Noboru Ueda na hondri pred Italijanom Gramignijem. Capirossi pa je bil šele tretji.

TAKO DANES NA STARTU.

DO 125 CCM: 1. Ueda (Jap.) honda, 2. Gramigni (It.) aprilja, 3. Capirossi (It.) honda.

DO 250 CCM: 1. Bradl (Nem.) honda, 2. Cardus (Šp.) honda, 3. Cadallora (It.) honda, 4. Reggiani (It.) aprilja.

DO 500 CCM: 1. Schwantz (ZDA) suzuki, 2. Doohan (Avstral.) honda, 3. Rainey (ZDA) yamaha.

SIDE-CAR: 1. Webster-Simmons (VB) lcr, 2. Biland-Waltisperm (Švi.) lcr, 3. Michel (Fr.) - Birchall (VB) lcr.

Monika Seleš v polfinalu

LOS ANGELES — Jugoslovanka Monika Seleš je v četrtfinalu mednarodnega teniškega turnirja v Los Angelesu po pričakovanju premagala Argentiko Mercedes La Paz s 6:2, 6:2. Ostali izidi: Sabatini (Arg.) - McNeil (ZDA) 6:3, 4:6, 7:5; Sanchez - Sukova (ČSFR) 4:6, 6:4, 6:0; Date (Jap.) - Durie (VB) 6:4, 6:1. Polfinalna para: Seleš - Sanchez, Sabatini - Date.

Ivanišević premagal McEnroea

NEW HAVEN — Jugoslovan Goran Ivanišević je v četrtfinalu mednarodnega teniškega turnirja v ameriškem kraju New Haven premagal domačina Johna McEnroea (nosilca št. 4) s 6:4, 6:2. Italijan Omar Camporese je izgubil proti Čehoslovaku Petru Kordi s 4:6, 1:6. V ostalih dveh srečanjih je Američan Rostagno premagal Nizozemca Krijcka s 6:3, 2:1 (odstop), Švicar Marc Rosset pa je odpravil Američana Michaela Changa s 6:2, 6:3.

Danes se bo pričela slovenska nogometna liga

Ljubljanska Olimpija favorit

KOPER — Danes se pričinja prvenstvo v novoformirani, 21-članski slovenski nogometni ligi, v kateri je številko 21 dobila Olimpija, sicer edina »jugoeckipa« iz Slovenije, ki je ob svojih profesionalcih (to ostajajo igralci po vseh iz bežirajkega kluba še naprej) prvi kandidat za prvaka. Seveda pa moštva Olimpije pri njenih načrtih Izola, Koper, Maribor Branik in drugi ne bodo le gledali.

Mariborčani glasno napovedujejo, da jih zanima le prvo mesto, Izola ima edina popolno ekipo iz lanskoletnega prvenstva, ko je bila v finišu hit tretje lige, pa tudi v rumeno-modrem taboru Kopra ambicij o najvišji uvrstitvi niso pokopali. Kljub 21-članski ligi, ki bo za slovenske ligeše izjemno težavna, bo zanimiva, saj bo dala odgovor, katero moštvo je v Sloveniji ta čas najboljša.

V 1. kolu gostuje Izola v Domžalah, dekanski Jadran Lama v Ljubljani pri Svobodi, otvoritev prvenstvene sezone na Primorskem pa bo na koprski Bonifiki, kjer gostuje Ljubljana, ter v Novi Gorici, kjer gostuje Maribor Branik.

Vse tekme se bodo pričele ob 17. uri. (Kreft)

Triestina v Trziču

TRZİČ — Danes bo v Trziču prijateljska nogometna tekma med domačim moštvom, ki nastopa v meddežnem prvenstvu, in tretjeligašem Triestino. Doselej so Tržačani povsem zadovoljili, saj so

med drugim premagali tudi Palermo in Padova.

Danes v finalu Cagliari - Penarol

CAGLIARI — Cagliari in Penarol iz Montevidea sta današnja finalista mednarodnega nogometnega turnirja za pokal Sardinije.

V polfinalu je Cagliari premagal River Plate z 2:0 (0:0). Zadetka sta dosegla Fonseca in Francescoli. Penarol pa je odpravil Atalanto z 2:1 (0:0). Bordin je povedel Atalanto v vodstvo, nakar je izenačil Sanchez, zmagovoti gol pa je dosegel Paolino.

Boban v Milanu

MILAN — Zagrebški nogometaš Zvonimir Boban je dopotoval šele včeraj popoldne v Milan po zelo mučnem potovanju z avtomobilom iz Zagreba. Med potjo je med drugim imel tudi okvaro na avtomobilu. Boban bo začel treninge z ostalimi igralci Milana danes. Ker so pri Milanu že trije tujci, ga bo milanski klub dal na posodo francoskemu društvu Marseille.

DIRKA TRIS

FOLLONICA — Zmagovita kombinacija dirke tris je 5 — 11 — 18. 2640 dobitnikov bo prejelo po 730.200 lir.

Na portoroškem nočnem teku kar lepo število udeležencev

PORTOROŽ — Osrednja športna manifestacija ob letošnjem portoroškem tednu, ki je potekal brez atraktivnih prireditev iz preteklih let (padalski skoki na plažo in v morje), je bil portoroški nočni tek na 5500 m dolgi progi po središču Portoroža. Koprski agencija Polo je tek sijajno izvedla, nastopilo pa je 85 tekmovalk in tekmovalcev iz številnih slovenskih krajev od Murske Sobote do Nove Gorice ter iz sosednjega Trsta.

Absolutni zmagovalac teka je bil Lado Urh iz Stahovice, ki je bil tako prvi tudi v kategoriji več kot 30 let, medtem ko je bil pri mlajših prvi Roman Hojak iz Ljubljane. V konkurenci žensk je v kategoriji do 30 let zmagala Silva Vovod iz Maribora, v kategoriji več kot 30 let pa Ljubljankanka Veronika Bohinc. Najmlajši udeleženec teka je bil 8-letni Sebastian Drobne iz Sevnice, najstarejši pa 54-letni Ivo Lazar iz Izole. (Kreft)

obvestila — obvestila

ŠZ SLOGA in SK DEVIN organizirata od 25. do 27. avgusta pohod in vzpon na Triglav, Lepošpiče in Triglavska jezera. Informacije: Bruno Škrk - tel. 200236.

ŠD POLET KOTALKARSKA SEKCIJA sporoča, da se prične vpisovanje za kotalkarski tečaj od ponedeljka, 19. t.m. na Poletovi kotalkarski plošči od 17. do 20. ure vsak dan razen sobote in nedelje. Tel. št. 211758.

ŠK KRAS. NAMIZNOTENIŠKI ODSKOB obvešča, da je prvi trening za vse mlajše in starejše tekmovalce jutri,

19. t.m. s pričetkom ob 17.30 v športno-kulturnem centru v Zgoniku.

KK BOR sklicuje jutri, 19. t.m. na stadionu »Prvi maj« naslednje ekipe: ob 17. uri naraščajnike letnika 1976 in 77; ob 18. uri kadete; ob 19. uri mladince in člane.

Vsi igralci naj prinesejo s seboj športno opremo.

JK ČUPA vabi člane na društveno regato za kajutne jadrnice, ki bo v nedeljo, 25. t.m. pred sesljskim zalivom s startom ob 11. uri. Vpisovanje v društvenem sedežu.

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.30 Nadaljevanka: Ritorno a Brideshead
8.30 Risanke: Hallo Kitty
9.00 Variete: Disney Club
10.00 Maša papeža Janeza Pavla II. (iz Madžarske)
12.30 Zelena linija
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Fortunissima
14.10 Fantastična nedelja - kino, gledališče, variete in film: Una squadra, una famiglia (kom., ZDA 1974, r. Melville Shavelson, i. Barbara Harris)
16.00 Proza: Gallina vecchia (r. Augusto Novelli, i. Sarah Ferrati)
17.45 Aktualno: Palio marinaro dell'Argentaria
18.10 Variete: Fantastico 86
19.50 Vreme in dnevnik
20.40 TV film: Io e il Duce (dram., It. 1984, r. Alberto Negrin, i. Bob Hoskins, Susan Sarandon, 1. del)
22.30 Koncert: Glasbena narava (iz Doline Aosta)
23.20 Šport: kolesarstvo - SP v dirkališni vožnji
24.00 Nočni dnevnik in vreme
0.30 Vaterpolo: Italija-Turčija

RAI 2
7.30 Nanizanke in risanke
9.45 Glasbeni prostor: Francesca da Rimini (Čajkovski)
10.25 Film: L'amore non paga dogana (kom., Avstrija 1941, r. E.W. Emo, i. Hans Moser, Maria Eis)
12.00 Aktualno: Sereno variabile (vodi Mita Medici)
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.25 Vremenska napoved
13.35 Film: La guerra segreta (krim., Nem.-It.-Fr. 1965, r. Young-Jacque-Lizzani, i. Vittorio Gassman, Henry Fonda)
15.40 Dokum.: Replay Show
16.40 Kolesarstvo - VN Züricha
17.00 Popoldan z novim Cantagirom (vodita Gianfranco Agus, Pino D'Angio)
19.45 Dnevnik in vreme
20.00 Nedeljski športni pregled
20.30 Nanizanka: Beautiful
21.35 Novi Cantagirom '91
23.15 Dnevnik in vreme
23.35 Rubrika o židovski kulturi
0.05 Umbria jazz 91
0.50 TV film: Gamma (dram., It. 1975, r. Salvatore Nociata, i. Giulio Brogi, Regina Bianchi, 3. del)

RAI 3
10.40 TV film: Spot (dram., It. 1989, r. Maurizio Paparazzo, i. Antonella Ponziani)
11.40 Motociklizem - VN San Marina (ccm 125 in 500)
14.00 Deželne vesti
14.10 Popoldanski dnevnik
14.20 Drobci
14.40 Motociklizem - VN San Marina (ccm 250)
15.35 Film: Arrivano i dollari (kom., It. 1957, r. Mario Costa, i. Alberto Sordi, Nino Taranto)
17.00 Film: Anatomia di un delitto (dram., ZDA 1954, r. Jerry Hopper, i. Sterling Hayden)
18.35 Rubrika: Domenica gol
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Zaupni portret: Michel Piccoli
20.25 Nogomet: Fiorentina-Sampdoria
22.20 Nanizanka: I Professionals - Il quarto uomo
23.15 Dnevnik in vreme
23.50 Film: Confessioni di una spia nazista (krim., ZDA 1939, r. Anatole Litvak, i. George Sanders)

TV Slovenija 1
9.20 Video strani
9.30 Otroška matineja: Živ Žav, 9.50 nanizanka Nevarni zaliv
10.50 Dokumentarec: V znamenju zvezd - Strelec
11.20 Ansambel Marelja
11.50 Umetnostni vodnik Slovenije: Dvor pri Polhovem gradu
12.00 Ljudje in zemlja: Kmetijski sejem v Gornji Radgoni (prenos)
14.30 Sova (pon.), vmes nanizanka Na zdravje! in nad. Vojna in spomin
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.05 Film: Hribi jeze (vojni, VB 1959, r. Robert Aldrich, i. Robert Mitchum)
18.50 Risanke in TV Mernik
19.15 TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.00 Nanizanka: Mali oglasi - Samomorilci so med nami
20.50 Zdravo
22.10 Dnevnik, šport in vreme
22.30 Nočni program Sova, vmes nanizanka Polna hiša in Polnočni klici
23.45 Video strani

TV Koper
17.30 Športni pregled
19.00 TVD Stičiče
19.25 Video agenda
19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes risanka Gianni e Pinotto in nanizanka La guerra di Tom Grattan
20.30 Film: Divorzio all'americana (kom., It. 1967, r. Bud Yorkin, i. Debbie Reynolds, Jean Simmons, Tom Bosley)
22.15 TVD Novice
22.25 Nanizanka: Mod Squad
23.15 Športna oddaja

TV Slovenija 2
16.20 Skoki z mosta (prenos iz Mostarja)
17.45 Satelitski programi
19.30 Dnevnik HTV
20.00 Dokumentarec: Svet narave - Sladka voda, grenko morje
20.50 Film: Na samem ob gozdu (ČSFR 1975, r. Jiri Menzel, i. Josef Kemr, Zdenek Sverak)
22.20 Jug. prvenstvo v tenisu
23.05 Yutel

CANALE 5
7.00 Nanizanke: La famiglia Bradford, 8.00 Simon Templar, 9.00 Bonanza
10.00 Film: Il misterioso caso del signor John Hill (krim., ZDA 1981, r. Billy Hale, i. Sam Elliot)
12.00 Nanizanka: Infermiere a Los Angeles
12.55 Canale 5 News
13.00 Glasbena oddaja: Superclassifica Show
14.15 Film: Vent'anni dopo (kom., ZDA 1938, r. John Blystone, i. Stan Laurel, Oliver Hardy)
16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke
18.15 Nanizanka: Baby Boom
18.45 Variete: Rivediamoli
19.30 Canale 5 News
19.35 Nanizanka: Due come noi
20.30 Film: Una strana coppia di suoceri (kom., ZDA 1979, r. Arthur Hill, i. Alan Arkin, Peter Falk)
22.35 Nanizanka: Il ritorno di «Missione impossibile»
23.35 Aktualno: Cortina 91
0.05 Canale 5 News
0.35 Nanizanki: Spy Force, 1.15 Attenti a quei due

RETE 4
8.00 Nabožna oddaja: Jutrišnji svet
8.30 Nanizanki: Quincy (i. Jack Klugman), 9.45 Stellina
11.00 Film: Susanna e le giubbe rosse (vestern, ZDA 1939, r. William Seiter, i. Shirley Temple, Randolph Scott)
12.30 Nanizanki: I Jefferson, 13.00 Love Boat - Una povera ragazza ricca
14.00 Nanizanka: Appartamento in tre
14.30 Nadaljevanka: Manuela
16.30 Film: Fuga d'amore (kom., ZDA 1951, r. Henry Koster, i. Clifton Webb, Charles Bickford)
17.55 TG 4 - vesti
18.00 Nadaljevanki: Señora, 18.45 Cristal
20.30 Nadaljevanka: Marilena
21.25 Variete: 10.000 sentieri d'amore
23.30 Variete: Stasera che sera 90 (vodita Lorella Cuccarini in Ezio Greggio)
1.30 Nanizanke: Love Boat, 2.30 Quincy, 3.20 Harry O
4.10 Film: Susanna e le giubbe rosse (kom., pon.)
6.40 Programi non stop

ITALIA 1
7.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
10.05 Nanizanki: SuperVicky - Chi è stato?, 10.45 Riptide - Perché vogliono uccidere gli scienziati
11.45 Odprti studio
12.00 Športni oddaji: Calcio d'estate, 13.00 Grand Prix (vodi Andrea De Adamich)
14.00 Film: Ku fu? Dalla Sicilia con furore (kom., It. 1973, r. Nando Cicero, i. Gianni Agus)
16.00 Nanizanke: Tarzan - I giganti, 17.00 Manimal - Gran premio, 18.00 Poliziotto a quattro zampe
18.30 Odprti studio
19.00 Nanizanka: A-Team - Battaglia di Bel Air
20.00 Varieteja: Mai dire Gol, 20.30 Drive in story (nastopata Gianfranco D'Angelo, Ezio Greggio)
22.30 Sport: Speciale Juve
23.30 Variete: Playboy Show
0.30 Odprti studio
1.05 Nanizanka: A-Team
2.05 Film: Ku fu? Dalla Sicilia con furore (kom., pon.)
4.05 Programi non stop

ODEON
13.00 Mozartovi koncerti
14.00 Film: La grande ruota (dram., r. Geza Radvanyi)
15.30 Variete: Telemeno
16.00 Film: Obiettivo ragazze (kom., 1963, i. W. Chiari)
17.30 Film: 002 Operazione Luna (kom., 1965, r. Lucio Fulci)
19.30 Variete: Emozioni nel blu
20.30 Film: Storia de fratelli e de cortelli (dram., 1973, r. Mario Amendola, i. Maurizio Arena, Ninetto Davoli)
22.00 Variete: Fiori di zucca
22.30 Film: I giorni della violenza (vestern, 1967, r. Alfonso Brescia, i. Beba Loncar)

TMC
8.00 Risanke: Snack
12.00 Papežev blagoslov
12.15 Nanizanka: Automan
13.15 Avtomobilizem - VN Nemčije (prototipi)
15.45 Film: Pazzo per le donne (glas., ZDA 1965, r. Boris Sagal, i. Elvis Presley)
17.30 Film: Kung Fu (pust., ZDA 1971, r. Jerry Thorpe, i. David Carradine)

18.55 Vaterpolo: Italija-Turčija
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Aktualnosti: In onda
22.00 Intervju z Mu'Ammarjem Gheddafijem
22.45 Film: Per il re e per la patria (dram., VB 1965, r. J. Losey, i. Dirk Bogarde)
0.30 Aktualno: Galileo

TELEFRIULI
9.00 Telefriuli non stop
14.00 Film: Mr. Moto gioca d'azzardo (krim.)
15.15 Film
15.45 Nanizanka: Paper Moon
17.00 Nanizanke: Hallo Witch, 18.00 SOS polizia, 18.30 Stazione di servizio, 19.00 Il grande teatro del West
19.30 Športne vesti
20.30 Film: Agente segreto Keefer (krim., ZDA 1978, i. William Conrad)
22.00 Dokumentarec
22.30 Športne vesti
23.00 Nanizanka: Eischied

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in šport
20.30 Zadnje vesti in šport

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Prikljubljene melodije; 9.00 Maša iz cerkve v Rojano; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder: Mali mož; 10.40 Soft music; 11.00 Iz preteklosti v sedanjost; 11.05 Glasbeni potpuri; 11.30 Filmi na ekranih; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Na počitnice; 12.40 Lahka glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Nedeljsko popoldne: Satični kabaret 1991 (z Borisom Kobalom in Sergejem Verčem); 14.40 Orkestri; 15.00 Poslušali boste; 15.15 Melodije; 15.30 Made in Italy; 16.00 Počitniški rendez-vous; 16.20 Evergreeni; 17.00 Roman: V labirintu (Boris Pahor); 18.00 Glasbeni sprehodi; 19.20 Zaključek sporedov.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00, 23.00 Poročila; 5.00 Koledar; 7.00 Jutranja kronika in vremenska napoved; 8.05 Radijska igra za otroke; 9.05 Pomnjenja; 11.05 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Obvestila in glasba; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.45 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Ljutrca domačin; 18.00 Reportaža na kratko; 19.30 Obvestila in glasba; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Nočna glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)
10.30, 14.30, 17.30 Poročila; 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Sosednji kraji in ljudje: pozdrav, na današnji dan, reportaže, intervjuji, zanimivosti; 11.30 Oddaja za kmetovalce: Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 14.35 Pesem tedna; 14.45 Zabavna nedeljska oddaja v narečju: Vanka in Tonca; 15.00 Nedeljski ritem; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.00 Nedeljski športni pregled in rezultati; 16.30 Made in Italy; 17.00 Šport; 18.30 Humoreska; 19.30 Prenos RS.

RADIO KOPER (italijanski program)
8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.07 Jutranji almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 8.25 Pesem tedna; 9.30 Z vami; 10.40 Družinsko veselje: ideje in nasveti za gospodinjstvo; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Tropicana; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Popevka; 15.00 Športni pregled in glasba; 18.00 Lestvica Long Playing plošč; 19.00 Glasba; 19.30 Športni pregled; 20.00 Nočna glasba.

RADIO OPČINE
10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutranji nedeljski val; 13.00 Glasba po željah.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.30 Dok.: Io Rascel
8.40 Dok.: Človek in morje
9.30 TV film: Goya
10.25 Film: Le camierere (kom., It. 1959, r. C.L. Bragaglia)
11.55 Vreme in kratke vesti
12.05 Variete: Occhio al biglietto
12.30 Nan.: La signora in giallo
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Film: Le notti bianche (dram., It. 1957, r. L. Visconti, i. M. Mastroianni)
15.50 Variete: Poletni Big
17.20 Zgodovina Italije
18.40 Koncert Mladinskega orkestra iz Tirane
19.40 Almanah in dnevnik
20.40 Film: Qualcosa di sinistro sta per accadere (fant. ZDA 1983, r. Jack Clayton, i. Jason Robards, Jonathan Pryce)
22.15 Nanizanka: Morirai ridendo (r. Alfred Hitchcock)
22.45 Nočni dnevnik
23.00 Aktualno: Atlante
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Vaterpolo: Italija-ČSFR
1.00 Film: Una vita sciupata (dram., Fr. 1985, r. Renaud Victor, i. S. Bonnaire)

RAI 2
7.30 Male in velike zgodbe
9.15 Rubrika o protestantizmu
9.45 Ema rastlina na dan
10.05 Film: Il grande avventuriero (pust., Švi. 1949, r. Julien Duvivier)
11.40 Nanizanka: Lassie
12.10 Nadaljevanka: La clinica della Foresta nera
13.00 Dnevnik in vreme
13.35 Variete: Videomic
13.45 Nadaljevanki: Quando si ama, 14.15 Santa Barbara
15.00 Variete: Gazebo
16.05 Film: Legge di guerra (vojni, It. 1961, r. Bruno Paolinelli), vmes vesti
18.05 Variete: ... e l'ultimo chiuso la porta
18.30 Vesti in šport
18.45 Nanizanka: Hill Street
19.45 Dnevnik in šport
20.30 Nan.: L'ispettore Derrick - Congresso a Berlino
21.35 Balet: Il lago dei cigni (z baletom Bolšoja), vmes (23.00) dnevnik
0.20 Vreme, vesti in horoskop
0.30 Film: Giudice Hardy e figlio (kom., ZDA 1939, r. George Seitz, i. Mickey Rooney)

RAI 3
11.00 Dok.: Šola se obnavlja
12.00 Pred 20 leti
12.30 Film: Scarpe grosse (kom., It. 1940, r. Dino Falconi, i. Amedeo Nazzari, Lina Silvi)
14.00 Deželne vesti
14.10 Popoldanski dnevnik
14.20 Dok.: National Geographic - Il viaggiatore
15.20 Šport: bežbol in balinanje
16.20 EP v skokih v vodo (prenos iz Aten)
17.00 Film: La danza delle luci (glas., ZDA 1933, r. Merwin Le Roy, i. Ginger Rogers)
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Drobci barvnega radia
20.00 BlobCartoon
20.30 Oddaja o živalih: Nella vecchia fattoria (vodi Giorgio Celli)
22.25 Dnevnik
22.30 Nanizanka: I Professionals - Flash-back
23.25 Dnevnik in vreme
0.15 Film: Polyester (kom., ZDA 1986, r. John Waters, i. Divine, Tab Hunter)

TV Slovenija 1
8.50 Video strani
9.00 Mozaik: Igrajmo se gledališče, 9.25 TV Mernik, 9.40 Pevski festival Celje 89 - Mladinski zbor Mikkell s Finske
10.10 Video strani
15.15 Zdravo (pon.)
16.35 Sova (pon.), vmes nanizanka Polna hiša in Polnočni klici
17.55 Poslovne informacije
18.00 Dnevnik
18.05 Mozaik (ponovitev): Utrip, 18.20 Zrcalo tedna
18.35 Spored za otroke: Knjižna novost, 18.45 Radovedni Taček - Klešče, 18.55 Motorist v prometu
19.00 Risanke
19.20 TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.00 TV drama: No, pa hvala lepa! (r. Eberhard Schäfer, i. Brigitte Krause)
21.10 Plesna pesnitev: Iluzije (Osterc-Smok)
21.50 Dnevnik in vreme
22.10 Sova, vmes nanizanka Simpsonovi in Polnočni klici
23.20 Video strani

TV Koper
17.30 Športni pregled
18.30 Risanke
18.50 Odprta meja
19.00 TVD Stičiče
19.25 Video agenda
19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes risanka Gianni e Pinotto
20.10 Glasbena oddaja: Superpass (vodi Art De Rosa)
20.35 Poletna oddaja: Capodistria per amica
21.00 Dokumenti: Magija plesa
21.30 Športni dokumentarec
22.00 TVD Novice
22.10 Nanizanka: Mod Squad
23.00 Športna rubrika

TV Slovenija 2
18.30 Satelitski programi - poskusni prenosi
19.30 TV dnevnik Koper-Capodistria
20.00 Regionalni programi TVS - Studio Ljubljana
21.00 Dokumentarec: Po sledeh napredka
21.25 Rezervirano za šanson: Arsen Dedić
22.00 Eksperimentalni program Yutel

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Iz četrtkovih srečanj; 8.40 Valčki in polke; 9.00 Otroški kotiček: Glasbeni vrtljak; 9.30 Radijski oder: Vskok umira sam (Hans Fallada); 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Lahka glasba; 12.00 Naš poletni bric-à-brac; 12.20 Šanson; 12.40 Naši zbori: MePZ Hrast iz Doberdoba; 12.50 Orkestri; 13.20 Narodnozabavna glasba; 13.40 Za smeh in dobro voljo; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Obvezna smer: Vzhod; 16.25 Hit Parade; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Berlioz; 18.00 Slovenski film v Gorici; 18.20 Melodije; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro; 8.30 Dnevnikov odmev; 9.35 Informacije v tujih jezikih; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila in glasba; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila in čestitke poslušalcev; 17.00 Studio ob 17.00; 19.45 Lahko noč otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz naših sporedov; 22.30 Zimzelene melodije; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Nočni program - glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)
7.30, 13.30, 14.30, 16.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 7.00 Kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Slovenija; 10.35 Prenos Vala 202; 13.00 Na valu Radia Koper; 13.15 V podaljškju; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Aktualno: Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 18.00 Jazz glasba; 18.15 JS Digital predstavlja New Age; 18.30 Glasbene želje po telefonu.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.07 Almanah; 8.40 Za kratak čas; 9.00 Ugani; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Knjižne novosti; 12.00 Glasba po željah in čestitke v živo; 14.40 Pesem; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Komedijant; 16.00 Poletna oddaja; 16.30 Summersong; 17.00 Oddaja v živo; 18.30 Souvenir d'Italy; 19.00 Najlepše; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja in tedenski horoskop; 12.00 Pogovor z odgovornikom in Ostali Trst (pon.); 18.00 Športni komentar; 20.00 Gremo v gledališče; 20.30 Operni odri.

CANALE 5
7.00 Nanizanke: La famiglia Bradford, 8.00 Simon Templar, 9.00 Bonanza
10.00 Film: Lo specchio nero (krim., ZDA 1984, r. Richard Lang, i. Jane Seymour)
12.00 Varieteja: Rivediamoli, 12.30 Estate 5
12.55 Canale 5 News
13.45 Nanizanke: I Robinson, 14.30 Top secret, 15.30 Genitori in blue jeans
16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke
17.55 Nanizanka: Mai dire si
18.55 Kvizi: La verità, 19.30 Cos'è cos'è, 20.20 Pezzi pazzi, vmes (19.55) News
20.25 Variete: Il TG delle vacanze (vodijo I Tretre)
20.40 Film: Doppio taglio (krim., ZDA 1985, r. Richard Mirquand, i. Glenn Close, Jeff Bridges)
22.50 Nanizanka: Casa Vianello
23.20 Variete: Maurizio Costanzo Candid Show, vmes (24.00) Canale 5 News
1.25 Variete: Tg delle vacanze
1.40 TV film: Venti di guerra
2.45 Nanizanke non stop

RETE 4
8.00 Nanizanki: Appartamento in